

IULETYN TEPIS

Polskie Towarzystwo Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS ♦ Członek Międzynarodo-
wej Federacji Tłumaczy FIT
♦ Polish Society of Sworn and
Specialised Translators TEPIS
♦ Société polonaise des traduc-
teurs assermentés et spécialisés
TEPIS ♦ Polnische Gesellschaft
vereidigter Übersetzer und Fach-
übersetzer TEPIS ♦ Польское
общество присяжных и специа-
лизированных переводчиков
TEPIS

Lato 2009
nr 70

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS powstało jako Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych w roku 1990. PT TEPIS ma na celu pogłębianie i szerzenie wiedzy w zakresie sztuki przekładu, ochronę praw autorskich tłumaczy, opiniowanie jakości tłumaczenia, a także reprezentowanie interesów tłumaczy wobec organów władzy. W chwili obecnej TEPIS liczy 1150 członków. Od 1993 r. TEPIS jest członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, zaś od 2007 r. – organizacją pożytku publicznego.

Znakomitą większość członków Towarzystwa stanowią tłumacze przysięgli. Siedziba Rady Naczelnej Towarzystwa mieści się w Warszawie, zaś w Szczecinie, Wrocławiu, Krakowie, Żarach i w Bytomiu działają Koła PT TEPIS, których adresy podajemy poniżej.

Towarzystwo TEPIS organizuje warsztatowe spotkania w ramach doskonalenia zawodowego tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych: Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, Repetytoria dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych oraz Międzynarodowe Forum Przekładu Prawniczego i Sądowego. Dotychczas odbyło się wiele spotkań krajowych i międzynarodowych, podczas których wygłoszono 710 referatów. Ponadto w Szczecinie, Krakowie, Sosnowcu, Wrocławiu i Zielonej Górze tłumacze wymieniają doświadczenia w ramach repetytoriów i na spotkaniach o różnej częstotliwości.

Członkowie Towarzystwa, którymi mogą być również cudzoziemcy zamieszkali poza terytorium RP, dzielą się na członków nadzwyczajnych, członków zwyczajnych, członków ekspertów, członków wspierających i członków honorowych.

Członkiem nadzwyczajnym Towarzystwa może zostać tłumacz przysięgły i tłumacz specjalistyczny o kwalifikacjach uznanych za równoważne z przewidzianymi w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o zawdzie tłumacza przysięgłego po udokumentowaniu co najmniej 3-letniej praktyki zawodowej.

Członkiem zwyczajnym może zostać członek nadzwyczajny z 10-letnią praktyką zawodową.

Członkiem ekspertem może zostać tłumacz wyróżniający się kwalifikacjami wśród członków zwyczajnych, uzyskując w ten sposób najwyższy status członkowski.

Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna po zadeklarowaniu regularnego wsparcia finansowego dla Towarzystwa. **Członkiem honorowym** może być osoba krajowa lub zagraniczna, zasłużona dla Towarzystwa.

Członkowie PT TEPIS otrzymują kwartalnik „**Biuletyn TEPIS**”. Wybrane referaty wygłoszone na seminariach, a także artykuły na tematy ważne dla tłumaczy publikowane są w czasopiśmie „**Lingua Legis**”, którego ukazało się 15 numerów. Wydawnictwo Translegis (d. Wydawnictwo TEPIS) wydało dotychczas 47 pozycji książkowych nt. teorii i praktyki przekładu, w tym „Kodeks tłumacza przysięgłego” i wybory specjalistycznych tekstów paralelnych w językach angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, polskim i włoskim oraz materiały pokonferencyjne. Nasze adresy:

- * **Biuro Rady Naczelnej PT TEPIS**, szef Biura RN Maria Piasecka, ul. Krasińskiego 16 lok. 134. Skr. poczt. 23, 00-967 WARSZAWA 86. Tel./faks (+48)(22) 839 49 52. E-mail: tepis@tepis.org.pl
Strona: www.tepis.org.pl . Rach. nr 46 10201026 00001502 0117 5983 , PKO BP II O/Warszawa
- * **DOLNOŚLĄSKIE KOŁO PT TEPIS WE WROCŁAWIU**: prezes mgr Jerzy Ogonowski
ul. Januszowska 17/19 m. 8, 53-135 Wrocław, tel. (0-71) 367 65 66
- * **GÓRNOŚLĄSKIE KOŁO PT TEPIS W BYTOMIU**: prezes dr Aleksandra Podgórnjak-Musil,
Pl. Kościuszki 9/34, 41-902 Bytom, tel 0 661 200 100
- * **LUBUSKIE KOŁO TEPIS W ŻARACH**: prezes dr Piotr Gadomski
ul. Miła 1a, 68-200 Żary, tel. (0-68) 363 03 77, faks (0-68) 363 03 78
- * **MALOPOLSKIE KOŁO PT TEPIS W KRAKOWIE**: prezes dr Maria Metzler
Skr. poczt. 119, 30-104 Kraków 45, tel./faks (0-12) 422 17 40
- * **POMORSKIE KOŁO PT TEPIS W SZCZECINIE**: prezes mgr Paulina Leśniak
ul. Monte Cassino 37 p. 316, 70-464 Szczecin, tel./faks (0-91) 433 03 73, 434 73 67, 432 04 83,
434 70 44

**Druk deklaracji członkowskiej można otrzymać z Biura Rady Naczelnej
lub pobrać ze strony: www.tepis.org.pl.**

NIE TYLKO OPRESJA ŁĄCZY PRZEZORNÝCH

OD REDAKCJI

Co prawda nieustające usprawiedliwianie się ustawodawcy mizerią skarbu państwa nie znieczuliło tłumaczy przysięgłych na tyle, żeby zaprzestać dalszej walki o podwyżkę stawek ich wynagrodzenia, ale też – na szczęście – ich puste kieszenie nie odebrały im rozumu, aby popaść w rozpacz. Słuszne oburzenie z powodu niesprawiedliwości w wyniku już pięcioletniego zaniedbania w tym zakresie umacnia jedynie przekonanie o potrzebie działania wspólnymi siłami i domagania się poszanowania swych praw jednym, silnym i zdecydowanym głosem, by pojedyncze głosy nie ginęły w czeluściach biurokratycznych szuflad.

Zawodowa solidarność pozwala porażki przeżywać z godnością, aby zawsze móc się wzajemnie wspierać i dzielić radością ze wspólnie odnoszonych sukcesów.

Takie właśnie jest przesłanie Międzynarodowej Federacji Tłumaczy z okazji tegorocznego Międzynarodowego Dnia Tłumacza. W przesłaniu mówi się o tym, że kończy się era tłumaczy samotnie pracujących w izolacji od świata, która uniemożliwia nadążanie za zmieniającymi się wymaganiami rynku, wykonywanie coraz trudniejszych i bardziej złożonych zadań w coraz krótszym czasie oraz dysponowanie wiedzą o aktualnym statusie zawodowym i prawnym. Samotni nie mają szans przetrwania, nawet jeśli sceptycznie oceniają wyniki działalności organizacji zawodowych.

Dlatego właśnie sceptykom dedykujemy dobre wiadomości zawarte w tym biuletynie. Nie należy do nich co prawda fakt, że niewiele wynika z „powszechnego konsensusu rządowego”, w którym najwyższe instancje zgadzają się, że trzeba poprawić status tłumaczy przysięgłych, o czym na dalszych stronicach., bo wszyscy zgadzają się tak dalece, że właściwie zakrawa to na sukces i ... nie mamy się już o co bić. Trudno o większy paradoks!

Na szczęście urzędowe stawki to tylko jeden element życia zawodowego, które jest na tyle trudne, że wymaga działań na wielu innych polach. Tych pozostałych jest dużo więcej i na każdym polu Towarzystwo TEPIS może się pochwalić konkretnymi sukcesami, okupionymi ciężką pracą jego członków.

Dlatego zapraszamy na XXIII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, których sesja plenarna będzie w całości poświęcona problemom praktyki zawodowej tłumaczy przysięgłych, podobnie jak dział w tym numerze pod tym samym tytułem. Zapraszamy chętnych do nauczania adeptów zawodu na specjalnie dla nich przeznaczone Laboratorium, zaś wszystkich ambitnych do zapoznania się z tematyką konferencji w kraju i na świecie. Wszystkim zaś życzymy pozytywnej lektury i słonecznej jesieni, która oby rozświetliła ciemne strony naszego trudnego zawodu.

SPIS TREŚCI

XXIII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego	2
Laboratorium nauczycieli przedmiotu „Status i etyka zawodowa TP”	3
Pismo Rzecznika Praw Obywatelskich do PT TEPIS	6
Pismo RPO do Ministra Sprawiedliwości	7
Pismo Ministra Sprawiedliwości do RPO	8
Jakie prawa naruszono zmniejszając stawki o VAT?	10
Spotkanie przedstawicieli RN PT TEPIS z W-min. Sprawiedliwości	17
Nieoficjalnie o nowelizacji rozporządzenia MS ws. wynagrodzenia	18
Warszawskie spotkanie partnerów projektu EULITA	19
Konferencja „Aspekty zawodu tłumacza sądowego i urzędowego“	20
Towarzystwo TEPIS na forum Międzynarodowej Federacji Tłumaczy	23
Ubezpieczenie zawodowej odpowiedzialności cywilnej członków PT TEPIS ...	24
Współpraca członków PT TEPIS z WF Uniwersytetu Gdańskiego	27
Porozumienia o współpracy uczelni z członkami PT TEPIS	28
Problemy praktyki zawodowej	30
Osobliwości sytuacji tłumacza przysięgłego we Francji i w Szwajcarii	35
Amerikanin w Warszawie czyli niezwykle tłumacz poliglota z Waszyngtonu ..	37
Kalendarium konferencji dla tłumaczy	38
Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym	39
Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych	39
Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie	40
Składka członkowska PT TEPIS	40
Liczba członków PT TEPIS	40

**KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**
zaprasza na

**XXIII WARSZTATY PRZEKŁADU
PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO**

które odbędą się w dniu 26 września 2009 r. (sobota) w salach
Hotelu Mercure w Warszawie, al. Jana Pawła II 22

W PROGRAMIE:

10.00 – 14.00 – Sesja plenarna na tematy wspólne dla wszystkich tłumaczy:

- Praktyczne aspekty ochrony praw autorskich w pracy tłumacza – mec. B. Kochlewski
- Cechy zabezpieczające dokumentów – Dorota Wiland
- Rola tłumacza we współpracy ze strażą graniczną – Monika Mostowy
- Legalizacja dokumentów i tłumaczeń – Anna Michalska
- Bieżące problemy zawodowe – panel Rady Naczelnej PT TEPIS

14.00 – 15.30 - Lunch

15.30 - 18.00 – Obrady w sekcjach językowych: angielskiej, rosyjskiej, niemieckiej, francuskiej, włoskiej i hiszpańskiej na tematy związane z metodologią tłumaczenia, terminologią i frazeologią tekstów prawniczych, ekonomicznych i innych specjalistycznych.

18.00 – Toast hieronimkowy z okazji Międzynarodowego Dnia Tłumacza

WPISOWE, w tym lunch oraz toast hieronimkowy: 180 zł dla członków PT TEPIS, dla niezrzeszonych – 220 zł, studenci za okazaniem legitymacji – 180 zł. Prelegenci nie płacą wpisowego, tylko 85 zł za lunch i toast.

Stoisko z publikacjami dla tłumaczy

Wpisowe prosimy przelewać na konto:

46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

Zgłoszenia do **21 września br.** ze wskazaniem sekcji, w której obradach zgłaszający chce uczestniczyć.

W razie niemożności wzięcia udziału w warsztatach wpisowe nie podlega zwrotowi. Program roboczy XXIII WPPiS zostanie ogłoszony po 10 września br. na stronie www.tepis.org.pl. Adres poczty elektronicznej: tepis@tepis.org.pl. Biuro Rady Naczelnej (w godz. 8.30-12.30): 0 22 839 49 52.

**ZGŁOSZENIE UCZESTNICTWA
W XXIII WARSZTATACH PRZEKŁADU
PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO W WARSZAWIE
organizowanych w dniu 26 września 2009 r.**

w salach konferencyjnych Hotelu Mercure w Warszawie, Al. Jana Pawła II 22

Niniejszym zgłaszam udział w XXIII Warsztatach jako uczestnik, w związku z czym należność za wpisowe, w tym za lunch i toast hieronimkowy, wpłacę z dopiskiem „XXIII Warsztaty 2009“ na konto PT TEPIS nr 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983 PKO BP 2 O/Warszawa w wysokości *(właściwie zaznaczyć)*:

180 zł jako członek PT TEPIS

220 zł jako tłumacz niezrzeszony

180 zł jako student, który okaże recepcji legitymację

Pragnę wziąć udział w obradach sekcji *(właściwie zaznaczyć)*:

angielskiej niemieckiej rosyjskiej francuskiej włoskiej hiszpańskiej

Zgłaszam udział w XXIII Warsztatach jako PRELEGENT ZWOLNIONY Z WPŁATY WPISOWEGO, ponieważ pragnę wygłosić referat na temat:

.....
.....

w sekcji *(właściwie zaznaczyć)*:

angielskiej niemieckiej rosyjskiej francuskiej włoskiej hiszpańskiej

Imię, nazwisko i adres

Data zgłoszenia:

Podpis:

Adresat zgłoszenia:

Biuro RN PT TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa

Tel./fax: +48 (22) 8394952 Faks: +48 (22) 839 49 52 E-mail: tepis@tepis.org.pl

Strona PT TEPIS: www.tepis.org.pl

**KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
T E P I S**

zaprasza do udziału w

**LABORATORIUM NAUCZYCIELI PRZEDMIOTU
„STATUS I ETYKA ZAWODOWA TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO”**

KURS DLA ZAAWANSOWANYCH

Miejsce zajęć: Hotel Mercure, Al. Jana Pawła II 22, Warszawa

Termin: niedziela, 27 września 2009 r. od 10.00 do 15.00 z przerwami na kawę

Opłata za udział w kursie (6 godzin lekcyjnych): 300 zł

Kurs jest przeznaczony dla osób zainteresowanych nauczaniem kandydatów na tłumacza przysięgłego, aktualnie zatrudnionych lub pragnących współpracować w tym zakresie z uczelniami, organizacjami lub innymi instytucjami. Zajęcia prowadzone są w języku polskim. Uczestnik otrzymuje bogate materiały i zaświadczenie ukończenia kursu.

Prowadzą: dr Danuta Kierzkowska i dr Artur D. Kubacki

PROGRAM KURSU

10.00-11.30 Historia zawodu tłumacza. Status społeczny i charakterystyka pracy tłumacza od starożytności do współczesności na przykładzie wielkich tłumaczy poszczególnych epok, historia praw autorskich do tłumaczenia w Konwencji berneńskiej, ewolucja poglądów nt. potrzeby kształcenia tłumaczy, status translatoryki i filologii na uniwersytetach europejskich i polskich, szkoły tłumaczy w Europie i Polsce, krajowe i międzynarodowe organizacje tłumaczy, status prawny tłumaczy w krajach UE i historia polskich tłumaczy przysięgłych. Źródła wiedzy.

11.45-13.15 Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego. Warunki nabycia prawa wykonywania zawodu, zakres egzaminu państwowego, Lista tłumaczy przysięgłych MS; ustawowe zasady wykonywania zawodu, zasady wynagradzania, kontrola wojewody, odpowiedzialność zawodowa. Zakres obowiązywania ustawy i tendencje legislacyjne w zakresie jej nowelizacji. Liczne komentarze, przykłady stosowania i naruszania zasad ustawy.

13.30-15.00 Kodeks tłumacza przysięgłego. Geneza KTP na tle praktyki w innych krajach, źródła zasad etyki zawodowej i ich znaczenie w życiu zawodowym, zasady wykonywania tłumaczenia pisemnego i ustnego: podstawowe pojęcia i definicje, sposób wykonywania tłumaczenia, sporządzanie tekstu tłumaczenia pisemnego, zasady tłumaczenia ustnego. Zakres stosowania i charakter preskryptywny Kodeksu tłumacza przysięgłego.

Zgłoszenia przyjmuje Biuro RN: tepis@tepis.org.pl do 24 września 2009 r.

**Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIS:
46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa**

PISMO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH DO PT TEPIS

Prezes PT TEPIS, dr Danuta Kierzkowska, otrzymała z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich pismo z datą 18 czerwca 2009 r. sygnowane przez Dyrektora Zespołu Prawa Konstytucyjnego i Międzynarodowego, o następującej treści:

W odpowiedzi na Pani pismo z dnia 2 kwietnia 2009 r. (data wpływu do Biura), działając z upoważnienia Rzecznika, na podstawie art. 11 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.; dalej: ustawa o Rzeczniku), przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Ustawa o Rzeczniku stanowi, że zadaniem Rzecznika jest ochrona wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji RP i innych aktach normatywnych. Rzecznik bada, czy wskutek działania lub zaniechania organów, organizacji i instytucji, obowiązanych do przestrzegania i realizacji tych wolności i praw, nie nastąpiło naruszenie prawa, a także zasad współżycia i sprawiedliwości społecznej. W razie stwierdzenia takiego naruszenia. Rzecznik podejmuje ustawowo określone działania.

W odniesieniu do wskazanych w Pani piśmie zagadnień, uprzejmie informuję, iż Rzecznik z własnej inicjatywy wystąpił w dniu 17 lutego 2009 r. do Ministra Sprawiedliwości, podnosząc te problemy. Z uzyskanej odpowiedzi wynika, iż w Ministerstwie trwają prace nad nowelizacją rozporządzenia określającego kwestie związane z wynagrodzeniem tłumaczy przysięgłych.

W ostatnim czasie Rzecznik ponownie zapytał o stan prac legislacyjnych nad tą nowelizacją, a ponadto o podwyższenie stawek tego wynagrodzenia, wprowadzenie dodatkowego wynagrodzenia za tłumaczenia o szczególnym stopniu trudności oraz za sporządzenie dodatkowych egzemplarzy tłumaczenia, jak również, uwzględnienie w przepisach kosztów związanych z tłumaczeniem poza miejscem zamieszkania tłumacza.

Kopię przedmiotowej korespondencji przesyłam Pani w załączeniu. Sprawa ta jest nadal monitorowana przez Rzecznika. O dalszych działaniach Rzecznika oraz o ich rezultatach może się Pani dowiadywać za pomocą strony internetowej www.rpo.gov.pl.

Z wyrazami szacunku (-) Dyrektor Zespołu, Mirosław Wróblewski

PISMO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH DO MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Jako załącznik do wyżej przytoczonego pisma RPO prezes PT TEPIS otrzymała do wiadomości następujące pismo Rzecznika adresowane do min. Andrzeja Czumy z datą 17 lutego 2009 r.:

Jak podała „Gazeta Prawna” z dnia 29 stycznia 2009 r., (w artykule pt. *Prawo ogranicza dostęp do zawodu tłumacza*), „obecny wymóg ukończenia studiów filologicznych lub podyplomowych studiów tłumaczeniowych ogranicza dostęp do zawodu tłumacza przysięgłego dla osób znających zarówno język obcy, jak i terminologię prawniczą, które nie posiadają odpowiedniego dyplomu. (...) Ograniczenie to jest szczególnie dotkliwe w odniesieniu do tzw. języków rzadkich. Bo w ich przypadku brakuje tłumaczeniowych studiów podyplomowych.” Zdaniem tłumaczy przysięgłych, jedynym kryterium oceny ich kwalifikacji zawodowych powinien być egzamin państwowy, a nie wymóg posiadania wykształcenia filologicznego (magisterskiego lub podyplomowego).

Z powyższej publikacji wynika również, iż tłumacze przysięgli skarżą się na brak zmian rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2005 r. Nr 15, póź. 131, ze zm.), określającego stawki tego wynagrodzenia za czynności wykonane na żądanie sądu, prokuratora Policji oraz organów administracji publicznej. Stawki te zostały ustanowione w odniesieniu do poziomu wynagrodzeń i cen z 2004 roku, a ponadto nie zawierają one podatku VAT. W Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad nowelizacją tego rozporządzenia, jednakże tylko w zakresie podwyższenia stawek o wartość podatku VAT, nie zaś podwyższenia samych stawek, co nie wydaje się wystarczające. Ponadto tłumacze domagają się uwzględnienia w przepisach kosztów związanych z tłumaczeniem poza miejscem zamieszkania tłumacza (koszt dojazdu, utraconego zarobku itd.).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, póź. 147, ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o udzielenie informacji na temat zakresu projektowanych zmian rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, a w szczególności, czy planowane jest zwiększenie stawek tego wynagrodzenia, a jeśli nie, to dlaczego, a także czy zostaną uwzględnione w przepisach koszty związane z tłumaczeniem poza miejscem zamieszkania tłumacza. Będę również wdzięczny Panu Ministrowi za rozważenie uwzględnienia w ramach projektowanej inicjatywy ustawodawczej zmian w zakresie zniesienia, niekoniecznych dla zapewnienia wysokiej jakości tłumaczeń, ograniczeń w dostępie do zawodu tłumacza przysięgłego. Bardzo proszę o poinformowanie mnie o zajęтым przez Pana Ministra w tej sprawie stanowisku.

Łączę wyrazy szacunku (-) Janusz Kochanowski

PISMO MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI DO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Poniższe pismo do RPO, Janusza Kochanowskiego, TEPIS otrzymał do wiadomości jako drugi załącznik do przytoczonego wyżej pisma RPO z 16 marca 2009 r. Pismo zostało podpisane przez podsekretarza stanu w MS, Zbigniewa Wroneę.

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 lutego 2009 r. w sprawie warunków uzyskania prawa do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego oraz stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (RPO-608094-1/09/MSW) uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Warunki, jakie powinna spełniać osoba pragnąca uzyskać prawo do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego określone są w art. 2 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702 z późn. zm.). Jednym z nich jest wymóg ukończenia magisterskich studiów wyższych na kierunku filologia lub magisterskich studiów wyższych na innym kierunku oraz studiów podyplomowych w zakresie tłumaczenia, odpowiednich dla danego języka. Należy zwrócić uwagę, że kwestia wykształcenia kandydatów do zawodu tłumacza przysięgłego była już przedmiotem prac sejmowych w obecnej kadencji. W styczniu 2008 r. zgłoszony został przez grupę posłów projekt ustawy o zmianie ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz ustawy o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej, który zakładał, że przyszli tłumacze przysięgli mogliby legitymować się kończeniem dowolnych studiów magisterskich, natomiast ich znajomość języka i umiejętność tłumaczenia weryfikowane byłyby przez egzamin przed Państwową Komisją Egzaminacyjną. Niestety wnioskodawca wycofał projekt, czego skutkiem było – zgodnie z regulaminem Sejmu – zakończenie prac bez uchwalenia aktu prawnego.

Obecnie problematyka ewentualnej zmiany wymogów dotyczących wykształcenia kandydatów do zawodu tłumacza przysięgłego jest przedmiotem analiz w Ministerstwie Sprawiedliwości. Należy zauważyć, że aktualne wymagania niekiedy uniemożliwiają chętnym uzyskanie prawa do wykonywania tego zawodu wobec braku odpowiedniej oferty edukacyjnej w szkołach wyższych. Z drugiej jednak strony organizacje zrzeszające tłumaczy podnoszą potrzebę należytego wykształcenia kandydatów do tego zawodu. Trzeba bowiem pamiętać, że samo opanowanie języka obcego nie jest jednoznaczne z umiejętnością tłumaczenia, a ponadto do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego konieczna jest znajomość formalnych zasad wykonywania tłumaczeń poświadczonych. Z tych właśnie przyczyn sprawa zniesienia warunku posiadania wykształcenia filologicznego wymaga głębokiej analizy, aby zaproponowane rozwiązanie miało optymalny charakter.

Pragnę zatem poinformować, że w sytuacji wypracowania stosownych rozwiązań zostanie im niezwłocznie nadany bieg legislacyjny.

W nawiązaniu do kwestii podwyższenia wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Sprawiedliwości prowadzone są prace nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, póź. 131, z późn. zm.), które pozwolą podwyższyć stawki wynagrodzenia określone w tym rozporządzeniu o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o VAT. Przedmiotowy projekt, po zakończeniu konsultacji społecznych, został skierowany do dalszych prac legislacyjnych. Ponadto w Ministerstwie Sprawiedliwości podjęto prace nad podwyższeniem samych stawek wynagrodzenia tłumaczy, jak również wprowadzeniem dodatkowego wynagrodzenia za tłumaczenia o szczególnym stopniu trudności oraz za sporządzanie dodatkowych egzemplarzy tłumaczenia. Jednakże trudna sytuacja budżetu państwa spowodowała potrzebę przesunięcia w czasie projektowanych zmian, gdyż ich wprowadzenie jednocześnie z podwyżką stawek o podatek VAT prowadziłoby do znacznego wzrostu wydatków Skarbu Państwa.

Odnosząc się do zasad zwrotu kosztów przejazdu w związku z wykonywaniem czynności tłumacza przysięgłego, należy podnieść, iż w odniesieniu do spraw cywilnych w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, póź. 1398 z późn. zm.) sąd przyznaje biegłemu lub tłumaczowi zwrot kosztów podróży, innych wydatków koniecznych związanych ze stawiennictwem w sądzie oraz wynagrodzenie za wykonaną pracę. Biegłemu lub tłumaczowi wezwanemu do sądu przysługuje prawo do zwrotu kosztów podróży związanych ze stawiennictwem w sądzie, nawet jeżeli sąd nie skorzystał z jego usług. Z kolei wezwanie do sądu na ten sam dzień w kilku sprawach uprawnia do zwrotu tych kosztów tylko raz. Natomiast w odniesieniu do spraw karnych koszty procesu obejmują koszty sądowe oraz uzasadnione wydatki stron. Do kosztów sądowych należą opłaty, których rodzaj i wysokość oraz zasady i tryb wymierzania określa ustawa z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 j. t.) oraz wydatki poniesione przez Skarb Państwa, które szczegółowo określa art. 618 kpk. Wśród tych ostatnich są wydatki z tytułu należności przysługujących tłumaczom przysięgłym.

Uwzględniając powyższe, pragnę zapewnić Pana Rzecznika, że zagadnienia związane z sytuacją tłumaczy przysięgłych pozostają w stałym zainteresowaniu Ministerstwa Sprawiedliwości, które jednak w swych działaniach musi kierować się aktualnymi możliwościami budżetu państwa.

JAKIE PRAWA NARUSZONO ZMNIĘSZAJĄC STAWKI O VAT?

Opinia doradcy podatkowego Andrzeja Paczuskiego

Nieustające poczucie krzywdy i świadomość naruszenia zasad sprawiedliwości społecznej skłoniło nas do zwrócenia się o opinię do uznanego doradcy podatkowego, Andrzeja Paczuskiego. Po zapoznaniu się z poglądami tłumaczy przysięgłych, zwłaszcza z przekonaniem, że została naruszona zasada neutralności podatku VAT, nasz niezależny ekspert wydał następującą opinię.

1. Uwagi ogólne

Tłumacz przysięgły jako osoba zaufania publicznego dokonuje przekładów dokumentów (w tym procesowych oraz urzędowych), uwierzytelnia obcojęzyczne odpisy takich dokumentów jak również poświadcza tłumaczenia i odpisy wykonane przez inne osoby. Tłumacz przysięgły może wykonywać zarówno tłumaczenia pisemne jak i ustne.

Wykonywanie przez tłumacza przysięgłego czynności powyżej wskazanych reguluje w Polsce ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, która obowiązuje od dnia 27 stycznia 2005 r. (dalej: **ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego**). W ustawie tej zawarto przepisy regulujące m.in. zasady wykonywania tłumaczeń przysięgłych na rzecz organów administracji publicznej.

Zgodnie z art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tłumacz przysięgły nie może odmówić wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej (dalej zwane łącznie jako: **organy administracji publicznej**), chyba że zachodzą szczególnie ważne przyczyny uzasadniające odmowę. Powyższe oznacza, iż tłumacz przysięgły jest, co do zasady, zobowiązany do wykonania tłumaczenia na żądanie organów administracji publicznej.

W art. 16 ust. 2 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego ustawodawca uregulował kwestię wynagrodzenia należnego z tytułu czynności wykonanych przez tłumaczy przysięgłych na rzecz organów administracji publicznej. Zgodnie z przywołanym artykułem stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej ustala Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia.

Minister Sprawiedliwości rozporządzeniem z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (dalej: **Rozporządzenie z 2005 r.**) określił stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Należy przy tym podkreślić, iż przed wejściem w życie Rozporządzenia z 2005 r., omawiana kwestia regulowana była przez rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 1986 r. w sprawie wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych (dalej: **Rozporządzenie z 1986 r.**).

Podsumowując powyższe zauważyć należy, iż zgodnie z ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego, tłumacz przysięgły jest co do zasady, zobowiązany do wykonywania tłumaczeń na rzecz organów administracji publicznej. Wynagrodzenie należne mu z tytułu wykonywania omawianych czynności wynika z regulacji zawartych w Rozporządzeniu z 2005 r., które w styczniu 2005 r. zastąpiło Rozporządzenie z 1986 r.

2. Czynności wykonywane przez tłumaczy przysięgłych wg ustawy o VAT

Dokonując oceny czynności wykonywanych przez tłumaczy przysięgłych na zlecenie organów administracji publicznej, należy zwrócić uwagę zarówno na przedmiotowe, jak i podmiotowe regulacje ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (dalej: **ustawa o VAT**)

2.1. Zakres przedmiotowy ustawy o VAT – czynności wykonywane przez tłumaczy przysięgłych

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT, określającym przedmiot tej ustawy, opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlega odpłatna dostawa towarów oraz odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju.

Przez świadczenie usług, o którym mowa powyżej, rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów w rozumieniu art. 7 tejże ustawy, w tym również świadczenie usług zgodnie z nakazem organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w jego imieniu, lub nakazem wynikającym z mocy prawa (art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy VAT).

Mając na uwadze powyższe uznać należy, iż czynności wykonywane przez tłumaczy przysięgłych na zlecenie organów administracji publicznej stanowią przedmiot ustawy VAT jako usługa. Podlegają one zatem opodatkowaniu podatkiem VAT. Do opodatkowania podatkiem VAT omawianych usług zastosowanie znajdują zasady ogólne, tj. podstawowa stawka podatku VAT, o której mowa w art. 41 ust. 1 ustawy VAT, czyli 22%.

2.2. Zakres podmiotowy ustawy o VAT – tłumacze przysięgli jako podatnicy

W artykule 15 ust. 1 ustawy VAT ustawodawca zdefiniował podmioty podlegające opodatkowaniu podatkiem VAT. Wskazał, iż podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą bez względu na cel lub rezultat takiej działalności.

Działalność gospodarcza, o której mowa powyżej została zdefiniowana dla potrzeb ustawy VAT jako wszelka działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody, również wówczas, gdy czynność została wykonana jednorazowo w okolicznościach wskazujących na zamiar wykonywania czynności w sposób częstotliwy.

Mając na uwadze powyższe, tj. fakt, iż dla celów podatku VAT podatnikami są osoby fizyczne wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, za którą uznaje się m.in. działalność osób wykonujących wolne zawody, należy uznać, iż osoby fizyczne wykonujące zawód tłumacza przysięgłego – który jest wolnym zawodem – są podatnikami VAT.

Niemniej w tym miejscu chcielibyśmy zwrócić uwagę na art. 15 ust. 3 ustawy VAT, który wprowadza wyjątek od zasady powyżej opisanej. Zgodnie z przywołaną regulacją za wykonywaną samodzielnie działalność gospodarczą, nie uznaje się czynności wykonywanych przez osoby fizyczne w przypadku, gdy następujące przesłanki są spełnione łącznie:

- przychody osiągane z tytułu wykonywania tych czynności zostały wymienione w art. 13 pkt 2-9 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: **ustawa o pdof**);
- osoby wykonujące te czynności są związane ze zlecającym wykonanie tych czynności prawnymi więzami tworzącymi stosunek prawny, określający warunki wykonywania tych czynności, wynagrodzenia i odpowiedzialności zlecającego za wykonanie tych czynności wobec osób trzecich.

Odnosząc pierwszą ze wskazanych przesłanek do analizowanego stanu faktycznego zauważyć należy, iż w art. 13 pkt 6 ustawy o pdof wskazano przychody osób, którym organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokurator, na podstawie właściwych przepisów, zlecił wykonanie określonych czynności, w tym w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym lub administracyjnym. Przychody uzyskiwane przez tłumaczy przysięgłych z tytułu czynności wykonywanych na zlecenie organów administracji państwowej należy więc zakwalifikować do przychodów, o których mowa w art. 13 pkt 6 ustawy o pdof. Oznacza to, iż pierwsza z przesłanek warunkujących wyłączenie tłumaczy przysięgłych z zakresu podatników VAT jest spełniona.

Druga z przesłanek, której spełnienie jest niezbędne dla celów wyłączenia tłumaczy przysięgłych z kręgu podatników VAT, jest pozostawanie w stosunku pracy z podmiotem na rzecz którego tłumacz przysięgły wykonuje omawiane czynności. Należy zauważyć, iż pozycja prawna tłumaczy przysięgłych w ramach czynności wykonywanych na zlecenie organów administracji publicznej ma charakter samodzielny, niezależny od zlecającego. W naszej opinii wyłącza to możliwość uznania, że osoby te pozostają w związku zbliżonym do stosunku zatrudnienia, który charakteryzuje się podległością oraz zasadniczym zwolnieniem z odpowiedzialności za czynności wykonywane na rzecz osób trzecich. Oznacza to, iż druga z przesłanek warunkujących możliwość wyłączenia tłumaczy przysięgłych z kręgu podatników VAT na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy VAT nie jest spełniona w analizowanym stanie faktycznym.

Mając na względzie powyższe, tj. podleganie przez tłumaczy przysięgłych zakresowi podmiotowemu ustawy VAT określonego w art. 15 ust. 1 te same ustawy, przy jednoczesnym braku podstaw do wyłączenia ich z tego zakresu z uwagi na art. 15 ust. 3 ustawy VAT, uznać należy, iż tłumacze przysięgli wykonujący czynności na

zlecenie organów administracji publicznej są z tego tytułu podatnikami podatku od towarów i usług. Jednocześnie, jak to zostało wskazane w punkcie 1 niniejszej części komentarza, omawiane czynności wykonywane przez tłumaczy przysięgłych podlegają opodatkowaniu VAT przy zastosowaniu 22% stawki.

W tym miejscu pragniemy wskazać, iż stanowisko powyżej przez nas zaprezentowane jest w pełni podzielane przez organy podatkowe¹ oraz jest zbieżne z poglądami prezentowanymi w orzecznictwie sądowym².

Podsumowując, należy stwierdzić, że tłumacze przysięgli wykonujący czynności na zlecenie organów administracji publicznej są podatnikami podatku VAT, a czynności te stanowią usługi opodatkowane tym podatkiem według stawki 22%.

3. Opodatkowanie VAT czynności wykonywanych przez tłumaczy przysięgłych a zasada neutralności podatku VAT

3.1. Zasada neutralności VAT – prawo do doliczenia VAT naliczonego

Zasada neutralności podatku VAT została uregulowana przez ustawodawcę w art. 86 ust. 1 ustawy o VAT. Zgodnie z przywołaną regulacją w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do czynności opodatkowanych, podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

Odnosząc powyższe do analizowanego stanu faktycznego oraz mając na uwadze fakt, iż omawiane czynności wykonywane przez tłumaczy przysięgłych podlegają opodatkowaniu VAT, należy wskazać, iż mają oni prawo do obniżenia podatku od towarów i usług zawartego w cenie świadczonych usług o podatek naliczony od zakupów związanych z wykonywaniem tych usług.

3.2. Zasada neutralności VAT to kalkulacja podatku VAT w cenie usługi

W tym miejscu chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na fakt, iż zasada neutralności podatku od towarów i usług dla podatnika tego podatku wyraża się przede wszystkim w tym, że poprzez realizację prawa do odliczenia podatku naliczonego podatnik nie ponosi faktycznie ciężaru tego podatku. Oznacza to, że podatek VAT nie powinien obciążać podatników uczestniczących w obrocie towarami i usługami (tu: tłumaczy przysięgłych), którzy nie są ich ostatecznymi odbiorcami, gdyż ciężarem tego podatku powinien być obciążony wyłącznie konsument. Zatem ekonomiczny ciężar podatku od towarów i usług powinien obciążać ostatecznego odbiorcę, nato-

¹ Interpretacja indywidualna Ministra Finansów z dnia 30 marca 2009 r. (sygn. ILPPI/443-43/09-4/AK) oraz z dnia 13 stycznia 2009 r. (sygn. IPPPI/443-1958/08-4/AP), a także interpretacja ogólna z dnia 29 kwietnia 2005 r. (sygn. PP3-812-130/2005/AK/864).

² Wyrok WSA w Olsztynie z dnia 7 lutego 2008 r., (sygn. I SA/OI 32/08); uchwała siedmiu sędziów NSA z dnia 12 stycznia 2009 r. (sygn. I FPS 3/08); wyrok WSA w Łodzi z dnia 28 kwietnia 2009 r. (sygn. I SA/Łd 28/0); wyrok WSA w Warszawie z dnia 2 marca 2009 r. (sygn. III SA/Wa 143/09).

miast podatnik (tu: tłumacz przysięgły) powinien jedynie uczestniczyć w procesie naliczania i rozliczania tego podatku.

Odnosząc powyższe do analizowanego stanu faktycznego, wskazać należy, iż zgodnie z zasadą neutralności podatku VAT podatek zawarty w cenie usług świadczonych przez tłumaczy przysięgłych powinien obciążać organy administracji publicznej, czyli ostatecznych odbiorców (konsumentów usług wykonywanych przez tłumaczy przysięgłych). W tym miejscu pragniemy wskazać, iż zasada neutralności podatku VAT, zgodnie z którą ciężar tego podatku spoczywa na ostatecznym odbiorcy (konsumentcie), znajduje również odzwierciedlenie w ustawie o cenach z dnia 5 lipca 2001 r. (dalej: **ustawa o cenach**).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o cenach, cena usługi (bądź towaru) uwzględnia podatek od towarów i usług, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług.

Ustawodawca, regulując w ten sposób kwestię ustalania przez podmioty cen towarów i usług, wyraźnie wskazał, iż podatek od towarów i usług powinien być elementem kalkulacyjnym ceny. Oznacza to, iż wartość podatku VAT powinna być zawarta w cenie usługi (towaru), na czym właśnie polega realizacja zasady neutralności podatku VAT czyli przeniesienia ciężaru ekonomicznego podatku na ostatecznego odbiorcę (konsumenta).

Odnosząc powyższe do analizowanego stanu faktycznego, uznać należy, iż zarówno Rozporządzenie z 2005 r. (jak uprzednio Rozporządzenie z 1986 r.) określa cenę za czynności (usługi) wykonywane przez tłumaczy przysięgłych na zlecenie organów administracji państwowej jako cenę zawierającą podatek VAT. W praktyce oznacza to, iż wartość 22% VAT należnego jest ustalana od wysokości wynagrodzenia określonej w Rozporządzeniu z 2005 r. metodą „w stu”.

W rozumieniu więc prawa podatkowego, mimo faktycznego poszkodowania tłumacza przysięgłego, nie nastąpiło naruszenie zasady neutralności VAT, ponieważ skarb państwa otrzymał należny mu podatek, poprawnie wkalkulowany w cenę usługi tłumacza przysięgłego i zgodnie z tą zasadą obciążający ostatecznego odbiorcę, tj. dany organ administracji publicznej.

3.2. Zmiana przepisów w zakresie podatku od towarów i usług

W trakcie obowiązywania Rozporządzenia z 1986 r. przepisy w zakresie podatku od towarów i usług uległy istotnym zmianom. Z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (1 maja 2004 r.) zaczęła w Polsce obowiązywać ustawa o VAT³. Celem wprowadzenia tej ustawy było dostosowanie polskich przepisów w zakresie podatku od wartości dodanej do wytycznych Unii Europejskiej, a w szczególności implementowanie dyrektyw odnoszących się do tych kwestii, m.in. Szóstej Dyrektywy Rady z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej:

³ Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r.

ujednoliconą podstawą wymiaru podatku (77/388/EWG) (Dz. U. UE. L. 77.145.1 ze zm.).

Ustawa VAT wprowadziła odmienne od uprzednio obowiązujących zasady opodatkowania czynności wykonywanych przez tłumaczy przysięgłych. Jak zostało przez nas wskazane powyżej, czynności te od 1 maja 2004 r. podlegają opodatkowaniu 22% podatkiem VAT. Pragniemy przy tym podkreślić, iż wprowadzenie 22% stawki VAT w odniesieniu do omawianych usług było zgodne z przepisami Unii Europejskiej oraz polskim prawodawstwem.

Do dnia 1 maja 2004 r. kwestię opodatkowania omawianych czynności regulowała ustawa z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (dalej: **ustawa o VAT z 1993 r.**). Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy o VAT z 1993 r. przychody uzyskane przez tłumaczy przysięgłych za czynności wykonywane na zlecenie organów administracji publicznej (zaliczane na gruncie ustawy o pdof do art. 13 pkt 6) podlegały zwolnieniu z podatku od towarów i usług.

Zatem wprowadzenie przez ustawodawcę z dniem 1 maja 2004 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy VAT mniej korzystnych dla tłumaczy przysięgłych regulacji niż poprzednio obowiązujące w ustawie VAT z 1993 r. (tj. likwidacja zwolnienia z VAT i wprowadzenie 22% stawki VAT) wobec jednoczesnego braku nowelizacji Rozporządzenia z 1986 r. powodowało obniżenie wynagrodzenia należnego tłumaczom przysięgłym z tytułu czynności wykonywanych na zlecenie organów administracji publicznej. Wynikało to z faktu, iż wynagrodzenie za omawiane usługi nie uległo zmianie, przy czym powstał obowiązek zapłaty 22% VAT należnego. Zgodnie z omawianą już zasadą neutralności podatku VAT ciężar tego podatku powinien zostać poniesiony przez odbiorców usług świadczonych przez tłumaczy przysięgłych, czyli organy administracji publicznej. Niemniej wobec braku zwiększenia wynagrodzenia należnego tłumaczom przysięgłym (brak zmiany przepisów Rozporządzenia z 1986 r.) zasada ta nie mogła zostać zrealizowana. Zatem ekonomiczny koszt podatku VAT od dnia 1 maja 2004 r. był *de facto* ponoszony przez tłumaczy przysięgłych i tym samym uzyskiwali oni niższe niż przed dniem 1 maja 2004 r. wynagrodzenie.

3.3. Zasada ochrony praw nabytych

W tym miejscu pragniemy wskazać, iż realne obniżenie wynagrodzenia za czynności wykonywane przez tłumaczy przysięgłych wynikające z przyczyn omówionych powyżej narusza zasadę ochrony praw nabytych.

Zasada ochrony praw nabytych wywodzona jest z ogólnej zasady państwa prawnego, na równi z dwiema innymi fundamentalnymi zasadami ustrojowymi – państwa demokratycznego i państwa sprawiedliwego. Pragniemy zauważyć, iż treść oraz sens zasady ochrony praw nabytych był wielokrotnie przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego (dalej: **Trybunał**). Zdaniem Trybunału treścią zasady praw nabytych jest zakaz stanowienia przepisów arbitralnie odbierających lub ograniczających prawa podmiotowe przysługujące jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Ponadto, Trybunał również wielo-

krotnie podkreślał, iż u podstaw praw nabytych znajduje się dążenie do zapewnienia jednostce bezpieczeństwa prawnego i umożliwienia jej racjonalnego planowania przyszłych działań⁴.

Mając na uwadze powyższe, należy uznać iż w analizowanym stanie faktycznym zasada ochrony praw nabytych została naruszona. Zmiana przepisów w zakresie podatku VAT wobec jednoczesnego braku nowelizacji Rozporządzenia z 1986 r. która powinna nastąpić niezwłocznie w 2004 r., spowodowała już wtedy obniżenie wynagrodzenia należnego tłumaczom przysięgłym z tytułu czynności wykonywanych na rzecz organów administracji publicznej. Zatem prawo do wynagrodzenia przyznanego Rozporządzeniem z 1986 r. zostało ograniczone. Zauważyć przy tym należy, iż Rozporządzenie z 2005 r. również nie uwzględniało zmiany w zakresie podatku VAT. Odebranie w ten sposób praw nabytych tłumaczy przysięgłych już 1 maja 2004 r. stworzyło sytuację, która ulegała dalszemu pogorszeniu przez ponad pięć lat, trwając do dnia dzisiejszego.

Warto przy tym zwrócić uwagę, iż ustawodawca jest uprawniony co prawda do ingerencji w prawa nabyte, ale wprowadzenie nowych regulacji ograniczających lub odbierających prawa przysługujące jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym powinno uwzględniać zasadę zachowania praw nabytych, co sprowadza się do rozważenia następujących, kluczowych kwestii:

- czy wprowadzane ograniczenia znajdują podstawę w innych normach, zasadach lub wartościach konstytucyjnych,
- czy nie istnieje możliwość realizacji danej normy, zasady lub wartości konstytucyjnej bez naruszania praw nabytych,
- czy wartościom konstytucyjnym, dla realizacji których prawodawca ogranicza prawa nabyte, można w danej konkretnej sytuacji przyznać pierwszeństwo przed wartościami znajdującymi się u podstaw zasady ochrony praw nabytych,
- czy wprowadzanie nowych regulacji wiąże się z podjęciem niezbędnych działań mających na celu zapewnienie jednostce warunków do przystosowania się do nowej reguły.

W omawianym przypadku szczególnie istotna wydaje się ocena kwestii dotyczącej możliwości realizacji danej normy, zasad bez naruszania praw nabytych. Należy zauważyć, iż ustawodawca wprowadzając ustawę VAT i tym samym zmieniając zasady opodatkowania omawianych czynności wykonywanych przez tłumaczy przysięgłych, miał możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia im przysługującego, co wyeliminowałoby zmniejszenie kwoty wynagrodzenia im przysługującego, czyli ograniczenie prawa do części wynagrodzenia odpowiadającej wartości podatku VAT należnego pod dniem 1 maja 2004 r. Ustawodawca powinien więc niezwłocznie znowelizować regulacje Rozporządzenia z 1986 r. w zakresie ceny usług tłumaczy przysięgłych uwzględniając fakt, iż z wejściem w życie ustawy o VAT cena ta zawiera 22% podatek VAT. Należy zauważyć, iż brak uregulowania omawianej kwe-

⁴ Przykładowo wyrok z dnia 4 stycznia 2000 r. (sygn. akt K 18/99).

stii spowodował również fakt, iż wraz z wprowadzeniem nowych regulacji (ustawa o VAT) ustawodawca nie podjął działań mających na celu zapewnienie jednostce warunków do przystosowania się do nowej reguły. Oznacza to, iż ustawodawca nie podjął wystarczających starań w celu zrealizowania zasady zachowania praw nabytych.

Reasumując, wprowadzenie z dniem 1 maja 2004 r. opodatkowania czynności wykonywanych przez tłumaczy przysięgłych spowodowało naruszenie zasady ochrony praw nabytych, przy czym wynikało to nie ze zmiany przepisów w zakresie podatku od towarów i usług, a z braku działań niepodjętych przez ustawodawcę w celu zapewnienia tłumaczom przysięgłym wynagrodzenia na poziomie obowiązującym przed dniem 1 maja 2004 r.

PODSUMOWANIE

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż:

- Czynności wykonywane przez tłumaczy przysięgłych na rzecz organów administracji publicznej podlegają opodatkowaniu 22% stawką VAT.
- W związku z tym tłumaczom przysięgłym przysługuje prawo do odliczenia VAT naliczonego od zakupów związanych z wykonywaniem tych czynności.
- Objęcie z dniem 1 maja 2004 r. 22% podatkiem VAT czynności tłumaczy przysięgłych było zgodne zarówno z przepisami wspólnotowymi, jak i z polskim prawodawstwem. Jednak równoczesny brak zmiany Rozporządzenia z 1986 r., a następnie Rozporządzenia z 2005 r., które nie dało prawa tłumaczom przysięgłym do doliczenia podatku VAT, spowodował znaczne obniżenie należnego im wynagrodzenia, co stanowi naruszenie zasady ochrony praw nabytych.

Andrzej Pacuski,
Doradca Podatkowy 08118
Partner: Pacuski & Taudul

SPOTKANIE PRZEDSTAWICIELI RN PT TEPIS Z WICEMINISTREM SPRAWIEDLIWOŚCI ZBIGNIEWEM WRONĄ

W dniu 8 czerwca 2009 r. Zbigniew Wrona, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, spotkał się z Danutą Kierzkowską, prezesem, i Zofią Rybińską, wiceprezesem PT TEPIS w towarzystwie Karola Dańka, dyrektora Departamentu Organizacyjnego, oraz Bolesław Cieślaka, naczelnika Wydziału Tłumaczy Przysięgłych w MS.

Przedstawicielki TEPIS-u przekazały osobiście skargi tłumaczy przysięgłych na brak nowelizacji rozporządzenia ws. wynagrodzenia i wysłuchały wyjaśnień Pana Ministra, które sprowadzały się do znanego z wielu pism urzędowych argumentu o braku funduszy. Na pytanie, czy fundusze takie będą zabezpieczone na rok 2010, Pan Minister powiedział, że oczywiście jak zwykle o to wystąpi, ale to wcale nie znaczy, że je otrzyma, ponieważ kondycja finansowa resortu jest dramatyczna.

W dalszej części spotkania delegacja PT TEPIS zaproponowała wspólne przedsięwzięcie w pięciu zakresach po nazwą UZUS. Wzorem projektów wspólnotowych, opatrzonych skrótami utworzonymi z pierwszych liter pełnej nazwy, ten pro-

jekt nosiłby roboczą nazwę „UZUS”, co znaczyłoby „Upowszechnianie zasad urzędowego stosowania tłumaczenia i zasad współpracy z tłumaczami przysięgłymi”.

Projekt otrzymał wstępną akceptację ministra Z. Wrony, który upoważnił dyrektora K. Dałka do podjęcia niezwłocznie pierwszych kroków w kierunku realizacji z udziałem PT TEPIS pięciu zadań:

1. opracowanie i realizowanie programu **szkolenia sędziów, prokuratorów, policjantów i przedstawicieli wojewodów** na temat roli tłumacza przysięgłego;
2. opracowanie i realizowanie programu kształcenia **tłumaczy przysięgłych języków rzadkich** – we współpracy z zainteresowanymi uniwersytetami;
3. opracowanie i upowszechnienie ujednoczonych **zasad transkrypcji nazwisk i nazw własnych** – wspólnie z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji;
4. opracowanie i upowszechnienie ujednoczonych **zasad tłumaczenia nazw organów administracji publicznej** i nazw jednostek podziału terytorialnego kraju – we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Sejmem RP;
5. opracowanie i upowszechnienie ujednoczonych **zasad tłumaczenia dokumentów szkolnych** i uczelnianych – we współpracy z Biurem Uznawalności Wykształcenia i Współpracy Międzynarodowej.

Zadania te zostały zaplanowane na lata, więc będziemy wracać do tematu.

NIEOFICJALNA INFORMACJA O NOWELIZACJI ROZPORZĄDZENIA WS. WYNAGRODZENIA ZA CZYNNOŚCI TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Jak nieoficjalnie dowiedzieliśmy się, rozporządzenie zmieniające rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2005 r. ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, wyłącznie w zakresie prawa do doliczania VAT, będzie mogło wejść w życie nie wcześniej niż w 2010 r. Przekazując wielokrotnie informacje, które okazały się niespełnionymi obietnicami, nie chcemy podawać żadnej daty, żeby znowu nie okazało się, że 1 stycznia 2010 roku to jedynie propozycja odrzucona przez instytucje, które są totalnie pogrążone z powodu poobcinanych funduszy. Tym razem zaprotestowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z uwagi na zmniejszony budżet policji, w którym w żaden sposób nie zmieszczą się zwiększone wydatki na VAT doliczany do usług tłumaczy przysięgłych, liczących obecnie ponad 10 tysięcy. Wydatki te muszą w tym zakresie być zwiększone również na rzecz biegłych sądowych, których jest więcej niż tłumaczy przysięgłych, co razem czyni kilkadziesiąt tysięcy.

W tej sytuacji nie możemy też szybko spodziewać się nowelizacji ww. rozporządzenia w zakresie pozostałych naszych postulatów (podwyżka wszystkich stawek, dodatkowe egzemplarze, 25% więcej za dodatkowe trudności w tłumaczeniu itp.), ponieważ mierzera kondycji finansowej organów administracji publicznej, zwłaszcza sądów, prokuratur i policji, wyklucza wszelkie nieprzewidziane wcześniej wydatki. Resort sprawiedliwości musi w 2010 roku zmniejszyć zatrudnienie o 10%, zaś na bieżąco sądy i policja zmagają się z długami i podstawowymi należnościami (rachunki za lokale, media itd.). Z powodu niedoborów finansowych niektóre sądy

przestały wypłacać odszkodowania dla osób represjonowanych w stanie wojennym, na niepłacenie skarżą się również biegli sądowi, kuratorzy i adwokaci, nie mówiąc o tłumaczach przysięgłych.

WARSZAWSKIE SPOTKANIE PARTNERÓW PROJEKTU KOMISJI EUROPEJSKIEJ „EULITA“

Po spotkaniu w Edynburgu, zorganizowanym przez Uniwersytet im. Herriota-Watta, i spotkaniu w Lublanie, zorganizowanym przez Uniwersytet Lublański, w Warszawie odbyło się w dniach 11-14 czerwca trzecie spotkanie partnerów projektu Komisji Europejskiej, mające na celu utworzenie Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych i Urzędowych EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association).

Organizację spotkania powierzono Towarzystwu TEPIS jako partnerowi projektu. Na miejsce spotkania wybraliśmy historyczny Pałac Tyszkiewiczów-Potockich przy Krakowskim Przedmieściu, kilka kroków od hotelu Victoria, gdzie udało się zakwaterować naszych gości. Przedmiotem obrad były prace nad statutem stowarzyszenia EULITA oraz organizacja konferencji w Antwerpii (26-29 listopada br.), podczas której zostanie powołane do życia stowarzyszenie EULITA. W konferencji weźmie też udział prof. M. Tryuk z Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, co zapowiedział na spotkaniu osobiście prof. dr hab. Krzysztof Hejwowski, dyrektor ILS.

Chcąc umilić naszym gościom pobyt w chłodnej i deszczowej w tych dniach Warszawie, zaprosiliśmy ich na wieczór w Operze Narodowej, na który udało się nam w porę zdobyć bilety, oraz na zwiedzanie Warszawy. Znakomity balet „Anna Karenina” pamiętać będą długo wszyscy uczestnicy projektu.

Bez fałszywej skromności możemy powiedzieć, że nasze starania zostały docenione, o czym świadczy list szefa projektu, prof. dr Erika Hertoga. Poniżej ten piękny list z podziękowaniem za zaledwie poprawne wywiązanie się z powierzonego nam zadania, podczas gdy zasługi autora tekstu są oczywiście nieporównanie większe. Wkład prof. Hertoga w dzieło „EULITA” jest nie do przecenienia.

(Opr. Zofia Rybińska)

Dear Ms Kierzkowska, Dear Danuta,

On behalf of the partners of the EULITA Project (DH Justice, JLS/2007/JPEN/249) I would like to thank you, first of all, for your excellent preparations to make sure that our meetings could be conducted as efficiently as possible.

Secondly, for the great pains you took to make our stay in Warsaw such a pleasant, interesting and warm experience. Your hospitality is unrivalled.

And finally, for your personal long-standing commitment, as well as that of your colleague Zofia Rybinska, and of TEPIS as a whole, to the improvement of the quality of legal interpreting and translation in the European Union.

It is largely thanks to you and Zofia that the meeting was so successful.

With very kind regards, and our gratitude, Prof Dr. Erik Hertog Lessius University College

Uczestnicy spotkania partnerów projektu EULITA po spektaklu baletu pt. „Anna Karenina” przed kolacją w restauracji „La Bohème”. Od prawej: Prof. Erik Hertog (Belgia), Liese Katschinka (Austria), Yolanda Vanden Bosch (Belgia), Christiane Driesen (Niemcy), Kaarina Hietanen (Finlandia), Katalin Balogh (Belgia), Pani Hertogowa, Izabelle Perez i Christine Wilson (Szkocja), Amalija Macek, (Słowenia), Juan Miguel Ortega (Hiszpania), Anna-Riitta Vuorikoski (Finlandia), Fernando A. Gascón Nasarre (Hiszpania), Maciej Kierzkowski, Danuta Kierzkowska i Zofia Rybińska (Polska), Sandro Paolucci (Słowenia).

JLS/2007/JPEN/249
EULITA – European Legal Interpreters and Translators Association

Dear Madam, Dear Sir, Dear colleague,

As you know, for some time now the EU Commission DG Justice, Freedom and Security has felt the need to be able to consult an organization that is representative of the legal interpreters and translators in the EU.

Other legal professionals such as public prosecutors, lawyers, judges or police officers, all have their EU associations and can be heard on matters that are of interest or concern to them in the European Commission. The legal interpreters and translators, as yet, do not have such a representative body.

That is why a consortium of academic and professional organizations have proposed the establishment of

EULITA, the European Legal Interpreters and Translators Association

(JLS/2007/JPEN/249)

To mark the launching of **EULITA** and reflect on the opportunities and challenges before us in the field of legal interpreting and translation, the participants in the **EULITA**- project would like to invite you to a three-day conference on

**Aspects of Legal Interpreting and Translation
Antwerp, 26-28 November 2009**

On the first day of the conference, the mission statement, the constitution, organization, website and envisaged activities of **EULITA** will be presented and discussed, followed by the official launch of the association at the new Antwerp courthouse.

The following two days will be devoted to sharing information on interesting and relevant aspects of legal interpreting and translation training and practice.

The following link will direct you to information about **EULITA** and the conference programme. Registration for the conference opens on August 25.

<http://www.lessius.eu/tt/nieuws/eulita/default.aspx>

We very much hope that you will want to support the effort to establish this EU-association and to share information about quality standards in legal interpreting and translation. And may we ask representatives of associations of (legal) interpreters and translators to be so kind as to pass this information on to their membership.

We look forward to welcoming you in Antwerp. In the meantime, please do not hesitate to contact us if there are any queries.

Madame, Monsieur, cher collègue,

Comme vous le savez, depuis quelque temps, la DG Justice, Liberté et Sécurité de la Commission européenne a émis le souhait de pouvoir consulter une organisation représentant les traducteurs et interprètes judiciaires de l'Union européenne. Tous les professionnels de la justice, qu'ils soient procureurs, avocats, juges ou agents de police, sont représentés par une association au niveau européen. C'est par son truchement qu'ils font part de leurs intérêts ou de leurs préoccupations à la Commission européenne. Jusqu'à ce jour, les interprètes et traducteurs judiciaires ne possèdent aucune association qui les représente.

C'est pour cette raison que des organisations professionnelles et des instituts de formation se sont unis pour proposer la fondation de

EULITA, the European Legal Interpreters and Translators Association

Pour marquer le lancement de **EULITA** et réfléchir aux possibilités et aux défis que représente le secteur de la traduction et de l'interprétation judiciaire, les participants au projet **EULITA** souhaitent vous inviter à une conférence de trois jours intitulée

Aspects of Legal Interpreting and Translation

Anvers, 26-28 novembre 2009

Le premier jour sera consacré à la présentation et à la discussion des objectifs, des statuts, de l'organisation, du site internet et des activités futures de **EULITA**. La journée s'achèvera par l'inauguration officielle de l'association au nouveau palais de justice d'Anvers.

Les jours suivants, les participants auront le loisir d'échanger des informations sur des aspects pertinents touchant à la formation et à l'exercice de la traduction et de l'interprétation judiciaire.

En cliquant sur le lien suivant vous obtiendrez des informations sur **EULITA** et sur le programme de la conférence. Vous pouvez vous inscrire à partir du 25 août.

http://www.lessius.eu/tt/nieuws/eulita/default_fra.aspx

Nous espérons vivement que vous soutiendrez nos efforts en vue de développer cette association européenne et de partager des informations sur les standards de qualité dans le domaine de la traduction et de l'interprétation judiciaire. Nous remercions les délégués d'associations de traducteurs et d'interprètes (judiciaires) de bien vouloir transmettre ces informations à leurs membres.

Nous serons heureux de vous accueillir à Anvers. D'ici là, n'hésitez pas à nous contacter si vous avez la moindre question.

Au nom des partenaires du projet **EULITA** :

On behalf of the partners in **EULITA**:

Lessius University College, Antwerp, Belgium

Heriot-Watt University, Edinburgh, United Kingdom

University of Ljubljana, Ljubljana, Slovenia

TEPIS, the Polish Society of Sworn and Specialised Translators

APTIJ, the Spanish Professional Association of Court and Sworn Translators and Interpreters

SKTL, the Finnish Association of Translators and Interpreters

FIT (Fédération Internationale des Traducteurs) Committee for Court Interpreting and Legal Translation

AIIC (Association Internationale des Interprètes de Conférence) Committee for Court Interpreting

Prof. Dr. Erik Hertog, Lessius University College, Antwerp, Belgium

With financial support from the Criminal Justice Programme | European Commission
Directorate General Justice, Freedom and Security

TOWARZYSTWO TEPIS NA FORUM MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY

Francuskie stowarzyszenie Société française des traducteurs (SFT) gościło Radę Wykonawczą FIT, która spotkała się na swym kolejnym posiedzeniu w Paryżu w dniach 6-7 grudnia 2008 r. Poza członkami Rady w zebraniu wzięło udział wielu delegatów, którzy 6 grudnia przed południem uczestniczyli w Walnym Zgromadzeniu regionalnego centrum FIT Europe. W zebraniu Rady Wykonawczej FIT było 18 obserwatorów, a wśród nich wiceprezes PT TEPIS – Zofia Rybińska.

Rada przyjęła propozycję utrzymania dotychczasowej siedziby Sekretariatu FIT przy OTTIAQ w Kanadzie, a próbowała zmianę na stanowisku Dyrektora Wykonawczego, którym została Véronique St-Pierre, zastępując Diane McKay.

Rada podała też do wiadomości, że otrzymała wnioski o przyjęcie w poczet członków FIT od Koreańskiego Stowarzyszenia Studiów Translacyjnych (KATS), Państwowego Moskiewskiego Uniwersytetu im. Łomonosowa oraz Australijskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Literackich (AALITRA).

Korzystając z obecności przedstawiciela PT TEPIS, Zofii Rybińskiej, Rada zwróciła się do niej z prośbą o udział w utworzeniu nowego składu Komitetu Tłumaczy Prawniczych i Sądowych FIT w charakterze osoby do kontaktów. Poniżej uczestnicy i obserwatorzy spotkania Rady Wykonawczej FIT w Paryżu w dniach 6-7 grudnia 2008 r.

Od lewej w pierwszym rzędzie: Zofia Rybińska – wiceprezes PT TEPIS, Marion Boers – prezes FIT, João Esteves-Ferreira – ustępujący przewodniczący Komitetu Sterującego FIT Europe.

UBEZPIECZENIE ZAWODOWEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ CZŁONKÓW PT TEPIS

Poniższy artykuł jest opisem nowego programu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dla tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych będących członkami PT TEPIS. Program ten, sygnowany przez jednego z wiodących ubezpieczycieli w Europie, spółkę AXA S.A., będzie obowiązywał od 1 września 2009 r. w miejsce dotychczasowego programu Generali TU S.A. Na stronie internetowej PT TEPIS zainteresowani znajdą szczegółowe informacje dotyczące warunków oferty AXA S.A. oraz formularz wniosku o przystąpienie do ubezpieczenia.

I.

Rosnąca świadomość społeczeństwa w zakresie posiadanych praw skutkuje coraz częstszym korzystaniem przez obywateli z konstytucyjnie zagwarantowanego im prawa do sądu. Rezultatem jest gwałtownie zwiększająca się liczba kierowanych do sądów powództw, w których domagają się oni naprawienia doznanej szkody, a szerszy dostęp do usług prawnych, związany w szczególności z działalnością firm wyspecjalizowanych w prowadzeniu tego rodzaju spraw, powoduje dalsze nasilenie zjawiska.

Naturalną konsekwencją tej sytuacji jest wypracowanie przez rynek odpowiednich mechanizmów liberalizujących rygor odpowiedzialności odszkodowawczej sprawcy, bez względu na fakt, czy szkoda powstała w życiu prywatnym, czy zawodowym. Nie dziwi zatem rozwój wyspecjalizowanych produktów ubezpieczeniowych w tych dziedzinach, w szczególności związanych z odpowiedzialnością cywilną zawodową, a zatem przeznaczonych dla osób prowadzących określoną działalność gospodarczą.

Ustawodawca, dostrzegając fakt, iż pewna działalność rodzi większe ryzyko wystąpienia negatywnych następstw dla odbiorców określonych usług, wprowadził w pewnych grupach zawodowych system ubezpieczeń obowiązkowych, który swoim zasięgiem obejmuje m.in. adwokatów, radców prawnych, zarządców nieruchomości czy lekarzy.

Pozostali przedsiębiorcy mogą ubezpieczyć się dobrowolnie, bądź godzić na ryzyko naprawienia szkody w oparciu o własne środki, stając przed wyborem zapłacenia za zdarzenie, które mają nadzieję nigdy nie wystąpi, albo poniesienia we własnym zakresie jego konsekwencji i samodzielnego naprawienia powstałej w ten sposób szkody.

II.

Warunki Ubezpieczenia AXA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A. posługują się trzema pojęciami szkody. Szkoda osobowa dotyczy sytuacji, w których nastąpiło uszkodzenie ciała, wywołanie rozstroju zdrowia, pozbawienie wolności, naruszenie czci i wynikające stąd bezpośrednie następstwa w postaci bólu i ujemnych doznań psychicznych. Szkody na osobie mogą prowadzić zarówno do konieczności świadczenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, jak również w sytuacji, gdy doznania te będą skutkować uszczerbkiem w sferze dóbr materialnych – koniecznością wypłacenia stosownego odszkodowania za wyrządzoną szkodę majątkową. Szkody majątkowe (rzeczowe) to uszczerbki bezpośrednio dotyczące dóbr i interesów poszkodowanego zaś czyste szkody majątkowe, to szkody niewynikające bezpośrednio ze szkody osobowej lub rzeczowej.

Właśnie w tych ostatnich upatrywać należy najczęstszego zagrożenia związanego z pracą tłumacza. Nie pozostawia, bowiem wątpliwości, iż charakter pracy tej grupy zawodowej obarczony jest dużym ryzykiem wynikającym ze zróżnicowanego profilu działalności odbior-

ców dokonanych tłumaczeń. Tym samym możliwym jest wystąpienie wielu szkód, godzących w różne dobra, zlokalizowane w wielu różnych dziedzinach.

Najczęstsze przypadki wystąpienia czystej szkody majątkowej stanowić będą proste błędy wynikające z niedokładności lub niedopatrzenia, a zatem wszelkiego rodzaju pomyłki w tłumaczeniu, zamienione cyfry, daty, numery lub podobnie brzmiące wyrazy, które wypaczają jednak sens samego tłumaczenia i w rezultacie prowadzić mogą do przypisania tekstowi zupełnie odmiennego znaczenia niż pierwotnie zamierzone. Tego rodzaju pomyłka dotyczyć może wszelkich tłumaczeń, począwszy od tych prostszych związanych z tłumaczeniem listów, dokumentów, skończywszy zaś na skomplikowanych tłumaczeniach technicznych dotyczących instrukcji, specyfikacji lekarstw, warunków technicznych czy dokumentacji projektowych. Naturalnie, w zależności od poziomu komplikacji tłumaczenia znacząco zmniejsić się może również waga popełnionego błędu.

Nietrudno jest wyobrazić sobie scenariusz, w którym w wyniku błędnego tłumaczenia umowy, zleceniodawca niewłaściwie wykonuje swoje zobowiązanie, a tym samym obciążony zostaje przez swojego kontrahenta karą umowną wynikającą z zawartego kontraktu. Strona ponosząca koszty ma w takiej sytuacji prawo domagania się ich zwrotu od tłumacza. Podobnie gdy w wyniku błędnego przetłumaczenia projektu konstrukcyjnego lub specyfikacji technicznej wybudowany zostanie obiekt nieodpowiadający określonym wymaganiom i konieczne okaże się jego przeprojektowanie lub przebudowa. Również w tej sytuacji roszczenie o naprawienie szkody skierowane zostanie do tłumacza.

Tego rodzaju szkody, jako immanentnie związane z prowadzoną działalnością zawodową, regulowane są przez warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej.

Błędnie wykonane tłumaczenie może jednak skutkować nie tylko negatywnymi konsekwencjami finansowymi dla zamawiającego tłumaczenie, lecz może również stać się bezpośrednią przyczyną szkody osobowej lub rzeczowej poniesionej przez osobę trzecią. Z tego względu na rozważenie zasługuje koncepcja rozszerzenia zakresu ochrony o szkody osobowe i rzeczowe. Podstawą regulacji staną się tutaj Warunki ubezpieczenia AXA.

W przedstawionym wyżej przykładzie z mylnie przetłumaczoną specyfikacją projektową, w sytuacji gdy budynek został wzniesiony, a potem nastąpiła katastrofa budowlana wynikająca z wady konstrukcyjnej spowodowanej zastosowaniem się do błędnie przetłumaczonej specyfikacji, to właśnie na tłumacza spoczywać będzie odpowiedzialność za jej następstwa. Z własnych środków opłaci zatem koszty postępowania – zarówno obrony w postępowaniu karnym, jak i obrony przed roszczeniami cywilnoprawnymi oraz koszty dodatkowe, w szczególności związane z opiniami i ekspertyzami biegłych, oraz oczywiście samo odszkodowanie za powstałą szkodę osobową lub rzeczową.

Scenariusze szkód osobowych lub rzeczowych wynikające z błędnego tłumaczenia można mnożyć: mylnie przetłumaczona specyfikacja lekarstwa, przeoczenie w tłumaczeniu ważnej informacji na dziecięcej zabawce, błąd w tłumaczeniu instrukcji maszyny lub urządzenia. Schemat postępowania będzie zawsze ten sam, a zobowiązanym do naprawienia szkody zawsze będzie osoba, która spowodowała błąd – czyli tłumacz.

Kolejną kwestią, ważną z punktu widzenia odpowiedzialności tłumacza i związaną w szczególności z wysokością kosztów koniecznych do naprawienia szkody, jest miejsce jej wystąpienia. O ile bowiem określenie miejsca nie nastęrcza trudności w przypadku wystąpienia szkody osobowej lub rzeczowej – np. zawalenie budynku w Pradze, niewłaściwe dawkowanie leku w Monachium – to w przypadku czystej szkody majątkowej wyraźne określenie miejsca wystąpienia szkody może okazać się niemożliwe, a jest to informacja niezbędna z punktu widzenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń. W sytuacji bowiem, gdy terytorial-

ny zakres ochrony ograniczony zostałby do terytorium Polski, a poszkodowanym byłby przedsiębiorca zagraniczny, ubezpieczyciel mógłby odmówić wypłaty odszkodowania.

Celem uniknięcia tego rodzaju nieporozumień, w przypadku odpowiedzialności opartej na warunkach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej, AXA posługuje się pojęciem jurysdykcji polskiej, dzięki czemu nie ma problemu z określeniem miejsca wystąpienia szkody, ponieważ jako takie nie ma ono znaczenia dla odpowiedzialności ubezpieczyciela. Odpowiedzialność ta powstaje zawsze, gdy zleceniobiorca-tłumacz ma siedzibę w Polsce, bowiem w tej sytuacji właściwym do rozstrzygnięcia ewentualnego sporu jest sąd polski. Jurysdykcja polska wynika z powszechnie obowiązujących przepisów, tj. kodeksu postępowania cywilnego oraz zgodnej z prawem unijnym ustawy prawo prywatne międzynarodowe.

III.

AXA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A. w ramach różnych wariantów ubezpieczenia, w sporządzonym dla członków PT TEPIS programie ubezpieczeniowym udziela ochrony ubezpieczeniowej we wszystkich wskazanych wyżej scenariuszach szkody.

W umowie generalnej, pozostawiono członkom TEPIS-u szerokie pole możliwości modyfikowania warunków oraz sum ubezpieczenia. U podstaw takiej formuły ubezpieczenia leżało przekonanie, iż nikt nie zna swojej działalności zawodowej tak dobrze, jak osoba, która w rzeczywistości ją prowadzi, a w konsekwencji świadoma jest zagrożenia z tym związanych i zdaje sobie sprawę jakiego pokrycia potrzebuje, a jakie rozszerzenia są jej zbędne. Stworzono zatem możliwość wyboru jednej z sześciu sum ubezpieczenia w ramach jednego z trzech wariantów ochrony.

W każdym z wariantów przewidziana jest ochrona ubezpieczeniowa dla czystych szkód majątkowych wyrządzonych osobom trzecim w związku z wykonywaniem zawodu tłumacza przysięgłego lub specjalistycznego. W tym zakresie, ochrona udzielana jest na podstawie warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej i obejmuje dodatkowo roszczenia z tytułu uszkodzenia, zniszczenia lub utraty akt, ksiąg rachunkowych, faktur lub innych dokumentów związanych z wykonywaniem działalności wskazanej w umowie ubezpieczenia, jak również szkody wynikłe z nieprawidłowej edycji dokumentów oraz utraty, zniekształcenia, uszkodzenia lub niewłaściwego przesyłania informacji, w tym drogą elektroniczną.

W razie wystąpienia objętej ubezpieczeniem szkody AXA oferuje ubezpieczonemu szeroki wachlarz ochrony prawnej. Co do zasady więc w ramach opłaconej składki wydatki poniesione na ochronę prawną w każdym wypadku ubezpieczone są ponad sumę gwarancyjną i nie są przez nią ograniczone. W szczególności obejmuje to wynagrodzenie adwokatów i radców prawnych, należności biegłych i świadków, koszty sądowe oraz inne koszty ustalenia wysokości szkody i zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego. Ubezpieczeniem objęte są również wymienione koszty powstałe w postępowaniu administracyjnym, karnym lub dyscyplinarnym, o ile mają związek z ustaleniem odpowiedzialności ubezpieczonego za szkodę objętą ubezpieczeniem.

Wybierając wariant II lub III, ubezpieczony rozszerza zakres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność cywilną za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone osobom trzecim w związku z wykonywanym zawodem tłumacza. W zależności od wariantu ochrona ta jest udzielana odpowiednio na terenie Polski lub Europy.

Jednocześnie ubezpieczeni, którzy zdecydowali się na wybór wariantu III, mogą zdecydować się na dalsze rozszerzenie ochrony o roszczenia dochodzone według obcego prawa lub przed obcym sądem. Rozszerzenie to dotyczy tylko roszczeń zgłaszanych przed sądami lub organami mającymi siedzibę na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej i w oparciu

o prawo tych państw. Jednakże bez względu na to ograniczenie, powinno ono stanowić istotny atut oferty dla tłumaczy aktywnie działających na rynku międzynarodowym.

Marcin Kowalczyk
Specjalista ds. ubezpieczenia OC
AXA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A.

Kontakt: **Michał Maliszewski** mm@genoa.pl Tel.: +48 56 657 15 96; +48 660 523 244;
Marcin Kowalczyk marcin.kowalczyk@axa-polska.pl Tel.: +48 58 732 64 18

WSPÓLPRACA CZŁONKÓW PT TEPIS Z WYDZIAŁEM FILOLOGICZNYM UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO

W dniu 23 czerwca 2009 r. prezes D. Kierzkowska złożyła wizytę w UG na zaproszenie dziekana Wydziału Filologicznego UG, rektora seniora prof. UG dr hab. Andrzeja Ceynowy, prof. UG dr hab. Wojciecha Kubińskiego, kierownika Zakładu Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową oraz dr Łucji Biel, adiunkta w Zakładzie i aktywnej prelegentki na warsztatach organizowanych przez PT TEPIS. Spotkanie miało na celu omówienie szczegółów współpracy, która ma się odbywać w ramach podpisanego 25 maja 2009 r. porozumienia o wzajemnym informowaniu się i udziale w realizacji idei kształcenia tłumaczy. Przy tej okazji prezes PT TEPIS zapoznała się z historią utworzenia laboratorium translatorycznego

na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego. Z laboratorium będą korzystać studenci Studiów Podyplomowych Translatoryka finansowanych ze środków „Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”. Wyposażone w 21 sprzężonych ze sobą komputerów, laboratorium powstało kosztem prawie 50 tysięcy złotych ze środków własnych Uniwersytetu Gdańskiego. W najbliższej przyszłości laboratorium zostanie także wyposażone w technologie mobilne służące unowocześnieniu zajęć i poprawie interakcji pomiędzy studentami a wykładowcą, którzy w trakcie ćwiczeń i wykładów będą mogli wzajemnie wymieniać się informacjami na ekranach komputerów, a wykładowca będzie miał możliwość jednoczesnego zaangażowania wielu studentów w zajęcia, którzy staną się współtwórcami tych zajęć. Środki na dalsze

wyposażenie laboratorium będą już pochodziły z funduszy unijnych w ramach wdrażania nowych technik nauczania na Uniwersytecie Gdańskim.

Laboratorium będzie służyło przede wszystkim studentom translatoryki – to nowa dynamicznie rozwijająca się specjalność na kierunku filologia angielska. Studia pierwszego stopnia otwarte zostały w 2006 r., drugiego stopnia, dwa lata później. Studia cieszą się dużym powodzeniem wśród studentów.

Od roku 2010/2011 ruszyć ma bezpłatna edycja studiów podyplomowych finansowana ze środków „Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”. Studia te będą otwarte dla absolwentów wszystkich kierunków z bardzo dobrą znajomością języka angielskiego.

Studenci translatoryki Uniwersytetu Gdańskiego mają już też pierwsze sukcesy w działalności naukowej – w grudniu i lutym ukazały się dwa numery Przeglądu Politycznego z tłumaczeniami najlepszych studentów UG.

Warto przypomnieć – jak powiedziała podczas spotkania dr Łucja Biel (po lewej) – że Uniwersytet Gdański, jako jedyna uczelnia wyższa w Polsce, zdobył w 2008 roku grant firmy Hewlett-Packard: „Teaching Parallel Computing in a Highly Interactive Environment” w ramach programu „Technologie bezprzewodowe w nauczaniu” (Wireless Technology for Teaching). W ramach grantu studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki UG zyskali nowoczesną pracownię informatyki także wyposażoną w technologie mobilne. Studenci widzą prezentacje wykładowcy oraz przygotowywane przez prowadzącego notatki na swoich tabletach i jednocześnie mogą wysyłać swoje uwagi i odpowiedzi na pytania wykładowcy.

Laboratorium otwarto 18 lutego br. w sali 3.6 w budynku Wydziału Filologicznego UG, Gdańsk, ul. Wita Stwosza 55. Kierownikiem Zakładu Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową jest prof. UG dr hab. Wojciech Kubiński. Gratulujemy więc sukcesów i cieszymy się z nowych studiów podyplomowych, z których pewnie skorzystają nie tylko adepci zawodu, lecz również praktykujący tłumacze przysięgli w ramach doskonalenia zawodowego.

POROZUMIENIA O WSPÓŁPRACY UCZELNI Z CZŁONKAMI PT TEPIS W UZNANIU DLA ROLI PRAKTYKÓW

Pod hasłem uznania dla wiedzy i roli tłumaczy praktyków w działalności uczelni kształcących adeptów zawodu na przestrzeni roku prezes PT TEPIS podpisał porozumienia o współpracy z siedmioma uczelniami polskimi i jedną zagraniczną, w których studentów uczą praktycy. Na uczelniach tych doświadczeni tłumacze ze

statusem członków ekspertów PT TEPIS lub co najmniej członków zwyczajnych prowadzą warsztatowe zajęcia tłumaczeniowe lub wykłady nt. statusu i etyki zawodowej oraz metodologii tłumaczenia prawniczego niekiedy już od wielu lat, chociaż nie było dotąd formalnej podstawy do ogłaszania tego faktu.

Proponowane przez PT TEPIS porozumienia mają m.in. na celu podawanie do publicznej wiadomości faktu współpracy, jeżeli jego członkowie biorą udział w kształceniu adeptów zawodu na danej uczelni. W ten sposób trud dzielenia się wiedzą przez doświadczonych tłumaczy nie jest anonimowy, zaś uczelnie mogą zagwarantować studentom, że program nauki jest oparty na praktyce zawodowej.

Porozumienia o współpracy zostały zawarte z odpowiednimi wydziałami Uniwersytetu Warszawskiego, Wrocławskiego, Gdańskiego i UAM, z Wyższą Szkołą Bankową w Gdańsku i WSB w Toruniu, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Płocku oraz z Hochschule Zittau/Gorlitz (RFN).

Powyżej: słuchacze podyplomowych studiów „Tłumaczenie Ekonomiczno-Prawne w Biznesie” Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, wykładowca mgr Edward Maliszewski (w środku), dyrektor Działu Studiów Podyplomowych WSB mgr Małgorzata Milić (przedostatnia po prawej) oraz opiekun studiów dr Danuta Kierzkowska (ostatnia po prawej).

PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Oto problemy, z jakimi na co dzień spotykają się tłumacze przysięgli, zwracając się do nas o poradę. Opierając się na roboczych konsultacjach z kompetentnymi pracownikami Ministerstwa Sprawiedliwości, doradcami podatkowymi lub innymi znawcami przedmiotu, udzieliliśmy odpowiedzi na listy członków PT TEPIS w następujących kwestiach. Nie cytujemy poszczególnych pytań, zakładając, że nie są one konieczne do zrozumienia odpowiedzi, której temat sygnalizujemy w podtytule.

FORMUŁA POSWIADCZAJĄCA TŁUMACZENIE. Komentując stwierdzenie umieszczone w uzasadnieniu decyzji nr BO1.55200010558/09 Prezydenta Miasta Szczecina w brzmieniu: "Tłumacz ma tłumaczyć z oryginału, a nie z okazanego dokumentu" prezes PT TEPIS stwierdził, że jest ono bezprzedmiotowe i sprzeczne z przepisami prawa, ponieważ tłumacz przysięgły ma prawo tłumaczyć zarówno dokumenty (w rozumieniu art. 244 kpc), odpisy – czyli urzędowo poświadczone ich kopie, które też są dokumentami, a w razie potrzeby – również teksty niesygnalowane. Wynika to z art. 13 pkt 1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, który w żaden sposób nie ogranicza rodzaju tłumaczonych tekstów.

Również z art. 18 ust. 2 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, w którym mowa o obowiązku stwierdzenia "czy tłumaczenie sporządzono z oryginału, czy też z tłumaczenia lub odpisu" wcale nie wynika, że dokument nie jest oryginałem w rozumieniu art. 244 Kodeksu postępowania cywilnego, a mianowicie: „Art. 244. 1. Dokumenty urzędowe, sporządzone w **przepisanej formie** przez powołane do tego organy państwowe w ich zakresie działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone”.

Z tej definicji wynika, że dokument jest z założenia oryginałem, ponieważ jest sporządzony "w przepisanej formie przez powołane do tego organy państwowe w ich zakresie działania". Urzędy na całym świecie wydają dokumenty, które zawsze są oryginałami w powszechnie stosowanym tego słowa znaczeniu, nawet jeśli są odpisami.

Jednakże w kontekście niezrozumienia ze strony urzędów, wynikającego ostatnio z ich przewrażliwienia w związku z aferami różnych agencji tłumaczeń – zalecamy, aby w formule poświadczającej tłumacz przysięgły mówił o **zgodności tłumaczenia z „oryginałem” lub „oryginalnym dokumentem”**. Patrz również „Status prawny” na Forum Tłumaczy Przysięgłych.

PIECZĘCIE TP IN BLANCO. Dziękuję za informację i wyrażam uznanie dla Pani ostrożności i odmowy udostępniania swojej pieczęci in blanco, którą może posługiwać się Pani wyłącznie osobiście, zaś pozostawianie jej do dyspozycji osobom trzecim jest naruszeniem prawa.

Autorzy przewrotnej interpretacji prawa z pomysłowego biura nie doczytali w Ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego, że prawo do wykonywania zawodu nie

może być przeniesione na osobę trzecią, zaś osobisty podpis i osobiste przyłożenie urzędowej pieczęci oznacza każdorazowe poświadczenie zgodności tłumaczenia z tekstem źródłowym, co z założenia nie może być zastąpione „zleceniem czynności biurowych” osobom trzecim. Na tej samej zasadzie lekarz mógłby zostawiać receptariusz swoim pacjentom, którzy mieliby jakoby wiedzieć, co sobie zapisać. Nota bene, podziwu godna jest odwaga właściciela biura, który jest absolutnie odporny na toczące się postępowania karne wobec osób, które zostały oskarżone o poświadczanie nieprawdy za to, że „wyręczały” tłumaczy przysięgłych, korzystając z ich pieczęci złożonych in blanco na udostępnionych im czystych kartkach papieru.

POLSKI TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY ZA GRANICĄ. Odpowiedź na pytanie o status tłumacza przysięgłego (TP) za granicą jest trudna ze względu na brak odpowiednich polskich przepisów na ten temat, zaś przepisy krajowe państw UE, do których TP musiałyby się stosować, nie są jednolite. Z tego powodu Minister Spraw Zagranicznych uchylił się w 2008 r. od zajmowania stanowiska podczas debat sejmowych nt. nowelizacji ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w kwestii kontroli TP przez konsulów RP.

Przedstawiciel MSZ wskazał wtedy na kolizję z prawem innych krajów, które musiałyby mieć miejsce bez uprzedniego zawarcia bilateralnych umów z poszczególnymi krajami. MSZ stanowczo odmówił swojego udziału w tej sprawie i takiej inicjatywy nie podjął. Projekt nowelizacji został ostatecznie wycofany w 2008 roku i nawet jeśli zostanie zgłoszony nowy, to na pewno nie obejmie koncepcji kontroli TP przez konsulów.

Dlatego obowiązują wyłącznie przepisy prawa polskiego, tj. ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego i rozporządzenie MS ws. wynagrodzenia TP. Na Pani pytanie: „Czy nie mieszkając w Polsce mogę pracować dla polskich organów administracji publicznej, a jeśli tak, jak rozliczać tego rodzaju transakcje? Podatek dochodowy płacę w miejscu stałego zamieszkania.”, odpowiadamy, że jako tłumacz przysięgły nie tylko Pani może, ale **jest Pani zobowiązana** wykonywać takie zlecenia bez możliwości odmowy.

W tej sytuacji powinna Pani przede wszystkim zabezpieczyć się przed zarzutem odmowy na takie zlecenie, ponieważ obecna ustawa niestety nie przewiduje możliwości zawieszenia działalności przez samego tłumacza przysięgłego. Możliwość taka z pewnością pojawi się w znowelizowanej ustawie, ale prace legislacyjne bardzo długo trwają i trudno liczyć na to, że w najbliższym czasie zostaną podjęte.

Co do rozliczania się, to – jak sama Pani pisze – tłumaczenie na zlecenie organów państwowych jest czynnością wykonywaną osobiście i organy te są zobowiązane pobrać zaliczkę na podatek dochodowy, niezależnie od tego, jaką jeszcze inną Pani prowadzi działalność. Zleceń od organów nie rozlicza Pani w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, ani w kraju, ani za granicą. Tłumaczenia wykonywane na zlecenie organów rozlicza Pani **oddzielnie** na koniec roku, uwzględniając pobraną zaliczkę na podatek dochodowy. Jeżeli Pani jest nadal zameldowana w Polsce i zgłosiła Pani swoją działalność w odpowiednim polskim urzędzie skarbo-

wym, to musi się Pani rozliczać oczywiście z polskim fiskusem, zgodnie ze znanymi Pani przepisami.

NOTA BENE, ustawodawca polski *de facto* nie ma szczególnej motywacji, aby polscy tłumacze przysięgli pracowali za granicą, skoro są powoływani do służenia krajowym instytucjom wymiaru sprawiedliwości i obywatelom polskim. Co prawda za granicą mogą oni też służyć obywatelom polskim, np. przebywającym tymczasowo w danym kraju UE, ale wtedy wcale nie muszą występować w charakterze tłumaczy przysięgłych, ponieważ ten tytuł wcale nie jest honorowany przez tamtejsze urzędy (np. w Wielkiej Brytanii) w systemie, który w innych krajach wręcz wymaga tłumaczenia wykonanego przez tamtejszego TP (np. w RFN).

DODATKOWE EGZEMPLARZE TŁUMACZENIA TP. W odpowiedzi na Pana pytanie o to, czy należy się Panu wynagrodzenie za sporządzenie i poświadczenie 11 dodatkowych egzemplarzy Pańskiego tłumaczenia, potwierdzam niniejszym Pana pogląd w tej sprawie.

Rzeczywiście, jak Pan słusznie zauważył, rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2005 r. ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego nie przewiduje w ogóle wynagrodzenia za taką czynność, jakby nie było potrzeby jej wykonywania. Nie dowierzając, iż takie przeoczenie mogło mieć miejsce ze strony prawodawcy, miał Pan nadzieję, że zleceniodawca znajdzie inną podstawę prawną, skoro zażądał wykonania konkretnej pracy.

Zleceniodawca mógł na przykład skorzystać z przepisu § 5 powołanego rozporządzenia, który przewiduje za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę wynagrodzenie w wysokości 30% stawki za tłumaczenie. W ten sposób otrzymałby Pan wynagrodzenie za sprawdzenie i poświadczenie dostarczonych Panu egzemplarzy dodatkowych, sporządzonych uprzednio przez zleceniodawcę we własnym zakresie.

Ten instytucjonalny zleceniodawca (Prokuratura Okręgowa w Opolu), działając z pełną świadomością braku stawki za dodatkowe egzemplarze, mógł również sam poświadczyć dodatkowe egzemplarze jako zgodne z oryginałem Pana tłumaczenia. Jeżeli zaś takie rozwiązanie byłoby niewystarczające z powodów proceduralnych, zleceniodawca mógł też zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o przywrócenie w nowelizowanym rozporządzeniu pominiętej stawki, uzasadniając potrzebę jej istnienia.

Zleceniodawca mógł ostatecznie, nie znajdując odpowiedniej podstawy prawnej, uprzejmie poprosić Pana o wykonanie – na zasadzie wyjątku – tej usługi nieodpłatnie, na co mógłby Pan zareagować pozytywnie, aby podtrzymać dobre stosunki, albo odmówić, wyjaśniając, że nie ma Pan obowiązku wykonywania pracy bez wynagrodzenia.

Nie dziwię się, że miał Pan nadzieję na otrzymanie wynagrodzenia lub przynajmniej na jasne postawienie sprawy. Zdumiewa w tej sytuacji zachowanie zleceniodawcy, którego nie można pośądzać o nieznanie prawa.

Mam nadzieję, że po zapoznaniu się ze stanowiskiem zawodowej organizacji tłumaczy przysięgłych, zleceniodawca znajdzie jakieś rozwiązanie, wybierając je z opisanych wyżej oraz przeprosi Pana za bezzasadne żądanie wykonania pracy bez wynagrodzenia.

UZNAWALNOŚĆ POLSKICH TŁUMACZEŃ ZA GRANICĄ. Otrzymała Pani poprawną odpowiedź w Ministerstwie Sprawiedliwości, które skierowało Panią do Ambasady RFN. W państwie tym, jak w każdym innym, obowiązuje prawo krajowe, które czasem może stosować się do umów międzynarodowych, jeśli takowe wchodzą w grę. W przypadku federacji landów w Niemczech, które w dużym stopniu są niezależne w zakresie własnego prawodawstwa, nie można liczyć na to, że Ambasada Niemiec ma gotową odpowiedź na każde pytanie. Ambasada nie potrafiła nigdy (pytaliśmy o to już dawno!) szczegółowo poinformować o tym, w których landach i w jakich sprawach urzędy niemieckie uznają tłumaczenia polskich tłumaczy przysięgłych, a w których nie. Co gorsza, odpowiedzi takiej nigdy nie otrzymamy, ponieważ nikomu w Niemczech nie zależy, żeby chronić interesy polskich tłumaczy przysięgłych.

Odpowiedź na Pani pytania w tej sytuacji jest następująca: polski tłumacz przysięgły języka niemieckiego powinien ostrzegać klientów przed możliwością nieuznania poświadczonego przez niego tłumaczenia przez urząd niemiecki w danym landzie, którego prawa nie jest zobowiązany znać. Trzeba więc podawać tę informację do wiadomości klienta, który – jeżeli jest w stanie – powinien sam upewnić się w tej kwestii albo zaryzykować zlecenie w Polsce – bez zgłaszania pretensji wobec tłumacza w razie konieczności poniesienia dodatkowych kosztów tłumaczenia przez tłumacza niemieckiego.

Oczywiście Pani własna wiedza – np. skrzętnie gromadzona na podstawie doniesień klientów – będzie bezcenna, ale nikt Pani w tym nie wyręczy. W każdym razie nie ma co szukać konwencji międzynarodowych, ponieważ nie istnieje żadna taka konwencja, która nakazywałaby uznawanie tłumaczeń poświadczanych przez krajowych tłumaczy lub zakazywałaby uznawania zagranicznych.

Znany nam jest zbiór przepisów polskich i międzynarodowych zebranych w publikacji „Obrót prawny z zagranicą w sprawach cywilnych i karnych” Jana Ciszewskiego (wg stanu prawnego na czerwiec 2007 r.) do nabycia w wydawnictwie LexisNexis. Znajdzie tam Pani wykaz umów przewidujących zniesienie wymagania legalizacji określonych zagranicznych dokumentów urzędowych, ale nie znajdzie Pani takiej konwencji międzynarodowej, która określałaby, czy wymieniony w niej tłumacz przysięgły ma być instytucją prawa krajowego czy państwa obcego. Tę kwestię pozostawia się do uznania prawodawstw krajowych. A te kierują się interesem własnych obywateli – według zasady, że we własnym domu każdy rządzi się sam – według własnego uznania.

Jakimś rozwiązaniem byłaby z pewnością akredytacja chociażby wybranych tłumaczy przysięgłych, która jest stosowana przez wiele ambasad i konsulatów w Pol-

sce. Jest to praktyka na tyle znana, że nie może być nieznaną Ambasadzie RFN w Polsce. Być może brak działań w tym kierunku należy uznać za przejaw ochrony interesów własnych (niemieckich) tłumaczy przysięgłych, a może brak w tej kwestii zgody między różnymi landami. Jakkolwiek by nie było, to z pewnością brak tutaj naturalnej motywacji, co trzeba po prostu przyjąć do wiadomości.

Departament Legislacyjno-Prawny Ministerstwa Sprawiedliwości w odpowiedzi na pytanie, czy polskie urzędy powinny uznawać tłumaczenia wykonane przez tłumaczy przysięgłych innych państw, odpowiedział pozytywnie – jednak pod warunkiem uwierzytelnienia takiego tłumaczenia przez polskiego tłumacza przysięgłego. Odpowiedź salomonowa, jeszcze nie akt prawny, ale być może zapowiedź polityki zmierzającej w tym kierunku.

ZGODA PRACODAWCY. Ponieważ nie ma w obecnie obowiązujących przepisach obowiązku uzyskiwania zgody pracodawcy na wykonywanie przez tłumacza przysięgłego jego obowiązków (z wyjątkiem pewnych służb specjalnych), więc trzeba się kierować przepisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy, wydanego z delegacji art. 298.2 Kodeksu pracy. Paragraf 3 punkt 4 stanowi:

„ § 3. Dowodami usprawiedliwiającymi nieobecność w pracy są: (...)

4) imienne wezwanie pracownika do osobistego stawienia się, wystosowane przez organ właściwy w sprawach powszechnego obowiązku obrony, organ organizacji rządowej lub samorządu terytorialnego, sąd, prokuraturę, policję lub organ prowadzący postępowanie w sprawach o wykroczenia – w charakterze strony lub świadka w postępowaniu prowadzonym przed tymi organami, zawierające adnotację potwierdzającą stawienie się pracownika na to wezwanie.”

Oczywiście nie radzę pracownikowi, który dba o swoje miejsce pracy, aby *post factum* przynosił swojemu zwierzchnikowi takie imienne wezwanie z adnotacją potwierdzającą jego stawienie się. Dla zachowania dobrych stosunków z pracodawcą należałoby takie wezwanie okazać przed stawieniem się i uzyskać jego zgodę, która jednak nie musi być wydana. Natomiast w razie niemożności uzyskania takiej zgody, trzeba poprosić pracodawcę o wydanie zaświadczenia o udziale pracownika będącego tłumaczem przysięgłym w ważnym spotkaniu, konferencji lub o zadaniu wykonania innego pilnego zadania, w którym nikt go nie może zastąpić.

Takie zaświadczenie z pracy będzie w tej sytuacji usprawiedliwieniem dla tłumacza przysięgłego niemożności – A NIE ODMOWY – wykonania zlecanego mu zadania.

W każdym razie wszystko ma być na piśmie, inaczej sprawa może skończyć się przed Komisją Odpowiedzialności Zawodowej.

EWIDENCJA PRZYCHODÓW PODLEGAJĄCYCH PDOF I VAT. Na pytania adeptów zawodu, rozpoczynających praktykę zawodową, przypominamy, że tłumacz przysięgły ewidencjonuje przychody podlegające pdof ze zleceń organów

wyłącznie w repertorium (A NIE w księdze przychodów i rozchodów!) co rozlicza się RAZ – po zakończeniu roku, bo organy to płatnicy pdof, którzy odprowadzają przez cały rok od każdego zlecenia zaliczkę na pdof. Dlatego wpisanie do księgi przychodów i rozchodów powoduje ponowne odliczenie zaliczki na pdof!

Ewidencja przychodów podlegających opodatkowaniu VAT ze zleceń **organów** powinna mieć miejsce wyłącznie w księdze: „VAT EWIDENCJA SPRZEDAŻY”. Księga ta jest zbiorcza dla VAT od wszystkich rodzajów działalności prowadzonej jednocześnie przez tę samą osobę fizyczną (np. biuro tłumaczeń, tłumacz przysięgły, firma X, wynajem itp.).

Wysokość podatku VAT tłumacza przysięgłego w danym miesiącu określa się według sumy VAT do potrącenia z wydatków wpisanych do księgi „VAT EWIDENCJA KUPNA”.

OZNACZENIE ZLECENIODAWCY. Ma Pani rację: pozycja w repertorium „oznaczenie zleceniodawcy” nie jest równoznaczne z nazwą rubryki w dawnym repertorium, która brzmiała: „Nazwisko (nazwa) i adres zleceniodawcy”. Ta świadomie dokonana przez ustawodawcę zmiana ma na celu uniknięcie tworzenia baz danych osobowych, które na użytek tłumacza przysięgłego nie są potrzebne, natomiast ich przechowywanie byłoby kłopotliwe.

Opr. D. Kierzkowska

OSOBLIWOŚCI SYTUACJI TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO WE FRANCJI I W SZWAJCARII

Jerzy Ogonowski

Francja i Szwajcaria należą do krajów, w których działalność tłumaczy przysięgłych jest uregulowana od lat siedemdziesiątych. Regulacje prawne są w obydwu krajach podobne z tym, że – jak wskazują publikacje na ten temat – ustawodawstwo francuskie sytuuje tłumaczy przysięgłych bardziej w sferze sądownictwa i wymiaru sprawiedliwości, natomiast ustawodawstwo Genewy charakteryzuje się uregulowaniami raczej czysto administracyjnymi. W sumie można powiedzieć, że procedura związana z ustanowieniem tłumacza przysięgłego jest względnie złożona i dość długotrwała, a dokładne jej omówienie wymagałoby odrębnego opracowania, toteż tu zajmiemy się krótko jedynie kilkoma jej osobliwościami. Ale – jak gdyby dla równowagi – we Francji sędzia może ustanowić tłumaczem dla danej sprawy dowolną osobę po odebraniu od niej stosownego przyrzeczenia. Jednakże sędziowie wolą powoływać tłumaczy z listy.

We Francji są dwie listy: jedna – okręgowa – przy każdym sądzie apelacyjnym, druga – krajowa – przy Sądzie Najwyższym. Wpis na listę jednego z sądów okręgowych daje prawo do pełnienia czynności tłumacza przysięgłego w danym okręgu, natomiast prawo do pełnienia tych czynności na terytorium całej Francji uzyskuje tłumacz wpisany na listę krajową. Z kolei w Genewie istnieje tylko jedna lista – krajowa. Nie ma możliwości wpisu na więcej niż jedną listę okręgową. Dopuszcza się możliwość wpisu na listy osób niespełniających warunków ustawowo

wymaganych w trybie specjalnym, lecz liczba takich wpisów na danej liście nie może przekraczać jednej piątej wszystkich wpisów danej specjalności.

Interesujące jest, że ustanowienie tłumaczem przysięgłym wcale nie wiąże się z egzaminem z danego języka, czy też ze sprawdzianem wiedzy w zakresie specjalności, którą ubiegający się o ustanowienie zgłasza. Badane są jedynie wymagane dokumenty, chociaż publicyści zwracają uwagę na fakt, że większe szanse ustanowienia tłumaczem przysięgłym ma kandydat, który ukończył szkołę dla tłumaczy, aniżeli specjalista, który opanował dany język.

Zasady ustanawiania tłumaczem przysięgłym reguluje ustawa o biegłych sądowych. Dlatego tłumacz przysięgły ma prawo używać tytułu „expert traducteur” (biegły tłumacz) lub „expert judiciaire en traduction” (biegły sądowy w zakresie tłumaczenia), a także „traducteur assermenté” (tłumacz przysięgły), przy czym w Genewie stosuje się raczej pojęcie „traducteur juré”.

Wpis na listy tłumaczy przy sądach apelacyjnych poprzedza procedura, w której bierze udział dany sąd okręgowy, prokuratura okręgowa, a ponadto wiąże się z przeprowadzeniem krótkiego wywiadu społecznego przez organy policji, przy czym wywiad nie może dotyczyć poglądów politycznych, wyznania, ani spraw rodzinnych. Warunkiem wpisania na listę krajową z kolei jest funkcjonowanie na jednej liście danego sądu apelacyjnego przez trzy kolejne lata. Lista okręgowa jest weryfikowana, aktualizowana i publikowana każdego roku. Ubiegający się o wpis na listę okręgową określa, czy będzie wykonywał tylko tłumaczenia ustne, tylko pisemne, czy też jedne i drugie.

Interesujące jest w omawianym ustawodawstwie także i to, że tłumaczem przysięgłym może być nie tylko osoba fizyczna, ale także osoba prawna po spełnieniu określonych warunków. W Polsce można by żywić obawy, że o ustanowienie tłumaczem przysięgłym ubiegałyby się wszystkie biura i agencje, a tłumacz przysięgły pracowałby za marne grosze. Publicyści francuscy natomiast zwracają uwagę na fakt, że taka możliwość sprzyja tworzeniu osoby prawnej tylko po to, aby ominąć pewne utrudnienia prawne, na jakie napotyka osoba fizyczna niespełniająca wymaganych warunków. Stąd ustanawianie tłumaczem przysięgłym osoby prawnej wymaga wnikliwego badania.

Tytuł tłumacza przysięgłego jest prawnie chroniony, a nielegalne posługiwanie się tym tytułem jest karalne. Karalne jest również posługiwanie się tytułami, które mogą wywołać mylne skojarzenia z tytułem tłumacza biegłego. Istnieje również instytucja biegłego tłumacza honorowego. Biegły tłumacz honorowy nie ma prawa pełnienia czynności tłumacza przysięgłego, może natomiast być tłumaczem zwyczajnym w sektorze prywatnym.

Źródła: www.legifrance.gouv.fr Loi n°71-498 du 29 juin 1971 relative aux experts judiciaires ; Loi n° 2004-130 du 11 février 2004 réformant le statut de certaines professions judiciaires ou juridiques, des experts judiciaires, des conseils en propriété industrielle et des experts en ventes aux enchères publiques

AMERYKANIN W WARSZAWIE czyli NIEZWYKŁY TŁUMACZ-POLIGLOTA Z WASZYNGTONU

W maju przyjechał do Polski z prywatną wizytą Joel Stern, tłumacz w amerykańskim Departamencie Stanu, czyli w ministerstwie spraw zagranicznych, w dziale obsługi językowej. Jako ministerialny urzędnik zajmuje się głównie tłumaczeniem tekstów dyplomatycznych i umów międzynarodowych, głównie z rosyjskiego, ukraińskiego i polskiego. Program wizyty w Warszawie obejmował między innymi spotkania z przedstawicielem Rady Naczelnej PT TEPIS, kol. Agnieszką Hein i D. Kierzkowską, oraz udział gościa w wykładzie dla studentów Interdyscyplinarnych Poddyplomowych Studiów Kształcenia Tłumaczy w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

Dla adeptów zawodu w kraju, w którym modelowy tłumacz Unii Europejskiej posługuje się co najmniej trzema językami, w tym dwoma obcymi, pouczający był zawodowy życiorys Pana Joela. Dla niego nigdy nie było trudno nauczyć się kolejnego języka. Pochodzi z rodziny emigrantów z monarchii austrowęgierskiej, ale nauki pobierał w języku angielskim. Krewni ze strony ojca znali czeski, węgierski i jidysz, a talent być może odziedziczył po stryju, który zrobił znaczną karierę korzystając ze znajomości sześciu języków. Sam Joel zna w tej chwili około dwudziestu języków i uczy się dalej.

Na Uniwersytecie Michigan wybrał sławistykę, a jako główny – język rosyjski. Już wcześniej interesował się literaturą rosyjską, najpierw w angielskim przekładzie, ale potem już w oryginale. Polskiego nauczył się sam, czytając Lema, Sienkiewicza i Prusa. Potem poznał też ukraiński, białoruski i słowacki, następnie bułgarski, macedoński, serbochorwacki, słoweński i rumuński, oprócz niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego oraz szwedzkiego, duńskiego i norweskiego, nie mówiąc o łacinie, esperanto i kilku innych. Wymieniając te języki samokrytycznie dodaje, że zna je w różnym stopniu, niektóre bardzo dobrze, inne tylko biernie lub niezbyt płynnie, ale wszystkie na tyle, żeby mieć dostęp do literatury i słowa pisanego w ogóle.

Zapytany o metodę samokształcenia się, odpowiada, że zawsze zaczyna od gramatyki, która go na tyle pasjonuje, że czyta ją do poduszki jak kryminał. Jak mówi – język trzeba najpierw obejrzeć, a potem poczuć. W tym celu potrafi ze słownikiem czytać klasyczne pozycje literatury pięknej, których lektura nawet w języku ojczystym sprawia trudności. A poza tym traktuje naukę języków jako swoją pasję życiową tak dalece, że stanowi dla niego wyjątknie przyjemność. Ze szczególnym upodobaniem cytuje zabawne przysłowia polskie, z których wcale nie wszystkie są powszechnie znane. Za takie uznał np. „jak nie potrafisz, nie pchaj się na afisz”, albo „Trzeba zjeść beczkę soli, zanim się poznać do woli”. Czasem zaskakuje czymś oryginalnym, np.: „Diabła w bok na nowy rok”, a czasem zachwyca się slangiem młodzieżowym, ustawicznie ucząc się coraz to nowych wyrażeń.

Jak Stern zaczynał pracę w Departamencie Stanu, dodatkową zachętę dla niego stanowił fakt, że jego poprzednik na tym samym stanowisku znał ponad 30 języków, ale odchodząc miał 80 lat. Jak powiedział Joel – miał więcej czasu na naukę. Jest więc szansa, że przy takiej pasji wkrótce go prześcignie. Ale też wcale nie tylko o to mu chodzi. Ma w swoim życiu wiele innych zainteresowań, które pozwalają mu z niemniejszą przyjemnością delectować się muzyką filmową i estradową z lat trzydziestych i czterdziestych, kolekcjonować antyki w stylu art deco, pisać wiersze i... kultywować swoiste poczucie humoru.

Tym ostatnim ma okazję się cieszyć w ramach wykonywanych obowiązków w Departamencie Stanu, gdzie – poza poważnymi przekładami tekstów dyplomatycznych – ma za zadanie czytać i selekcjonować listy z całego świata do kolejnych prezydentów USA. Ostatnio ogromna kiedyś fala tych listów bardzo zmalała, ale niezależnie od ich liczby znakomita większość z nich ląduje w koszu. Przed monotonią tych skądinąd żałosnych tekstów pisanych przez osoby obłąkane lub niewykształconych cwaniaków broniło go właśnie poczucie humoru. Więc czasem cytuje te wyjęte z kosza ku rozbawieniu przyjaciół. Okazję wysłuchania kilku takich tekstów mieli studenci IPSKT UW, którym – na zakończenie poważnych rozważań nt. metodologii przekładu prawniczego – sprawił miłą niespodziankę.

Pan Joel czasem też zadziwia przyjaciół swoimi wierszami, w tym również po polsku. Zawsze jednak stanowi niebanalną osobowość, której wszechstronność i niepospolite cechy mentalności warto docenić w dobie coraz trudniejszych wyzwań, jakie stają ostatnio przed uprawiającymi zawód tłumacza.

Pan Joel jest otwarty na kontakty z tłumaczami, którym – jeśli poproszą – chętnie udziela rad w trudnych kwestiach anglojęzycznych, oczywiście w miarę swoich możliwości, zwłaszcza jeśli nie jest przeciążony pracą. Oto jego adres mailowy: sternj2@state.gov.

KALENDARIUM KONFERENCJI DLA TŁUMACZY

Übersetzen in die Zukunft - Herausforderungen der Globalisierung für Dolmetscher und Übersetzer, BDÜ (Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer), Berlin, Germany: 11-13.09.2009; <http://www.uebersetzen-in-die-zukunft.de/>

Translation: Theorie – Praxis – Didactic, Uniwersytet Wrocławski, Instytut Filologii Germańskiej, Wrocław: Wrocław: 17-19.09.2009 r., anna.malgorzewicz@uni.wroc.pl, <http://www.ifg.uni.wroc.pl>

3rd International Conference Grammar and Corpora, Institute for the German Language, Mannheim, Germany: 22-24.09.2009; <http://www.ids-mannheim.de/aktuell/kolloquien/gac2009e.html>

Między egzotyką a swojskością – O tłumaczeniu literatury włoskiej na język polski i odwrotnie, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny, 24-25.09.2009 r., katarzyna.licznar@uni.wroc.pl; <http://www.ifr.uni.wroc.pl>

XXIII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, PT TEPIS Warszawa: 26.09.2009 r., <http://www.tepis.org.pl>

Status i etyka zawodowa tłumacza przysięgłego, kurs dla nauczycieli przedmiotu „Status i etyka zawodowa tłumacza przysięgłego”, PT TEPIS, Warszawa: 27.09.2009 r., <http://www.tepis.org>

4th Congress Vigo 2009: Borderline Translation Vigo, Asociación ibérica de estudios de traducción e interpretación, Spain: 8-10.10.2009 r., <http://www.aieti.net/>

Translating Beyond East and West – The 11th Prague International Conference in Translation and Interpreting Studies, Uniwersytet Karola, Praga, 14-16 10. 2009 r., http://www.jtpunion.org/spip/article.php3?id_article=1211

3rd International Legal English Conference, Warsaw, Hotel Novotel Warszawa Airport 1, ul. 1 Sierpnia, 02-134 Warszawa, Polska: 14.11.2009 r., euroinvestpl@wp.pl

Mediterranean Editors & Translators Meeting 2009 – Translation, Editing, Writing: Broadening the Scope and Setting Limits, Mediterranean Editors & Translators (MET), Barcelona, Spain: 29-31.10.2009 r., www.metmeetings.org/index.php?page=metm09_call

XXXIV Annual Conference – The World in Crisis and the Language Industry, Geneva: 13-14.11.2009, <http://www.ialb-astti.org/en/call.html>

Terminologia w teorii i praktyce, MOTS, Warszawa: 20.11.2009 r. mgomicz@uw.edu.pl, <http://strony.aster.pl/gomicz/mots/home.html>

Aspects of Legal Interpreting and Translation, Lessius University College, Antwerp, Belgium: 26-29.11.2009 ; www.lessius.eu, www.eulita.eu. Contact: francis.note@lessius.eu

Between Cultures and Texts: Itineraries in Translation History, University of Tartu, Tallinn, Estonia, April 9-10, 2010

International Calendar of Events (ICE): visit the website of the Institute of Translation and Interpreting: www.iti.org.uk Opr. Z.R.

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM,
KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:**
Paweł GUGAŁA (ger) i Janusz SŁAWIŃSKI (gre)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Piotr CEGŁOWSKI (eng)	Ewa Maria ODAGIRI (jpn)
Anna DZIĘGIEL (eng)	Agnieszka ORŁOWSKA-BUKSZTEL (ger)
Paweł JONCZYK (ger)	Małgorzata RYMSZA (eng)
Magdalena KALETA-KLUZIŃSKA (eng, rus)	Nicola SMUCLER (rus)
Dorota KUIPERS (ger, ned)	John TAPPENDEN (eng)
Erik-Jan KUIPERS (ned)	Krzysztof URBANIAK (fre, eng)
Dawid MNICH (eng)	Tomasz WYSZKOWSKI (eng)
Katarzyna NOWOK-PAJDA (eng)	Anna ZAHACZEWSKA-DOBROWOLSKA (eng)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 693-2, kody bibliograficzne): alb – albański, eng – angielski, ara – arabski, bel – białoruski, bośniacki – bos, bul – bułgarski, chi – chiński, scr – chorwacki, cze – czeski, dan – duński, fre – francuski, heb – hebrajski, spa – hiszpański, dut – holenderski, jpn – japoński, cat – kataloński, kor – koreański, lit – litewski, lav – łotewski, mac – macedoński, ned – niderlandzki, ger – niemiecki, nor – norweski, nowogrecki – gre, arm – ormiański, pan – pendzabski, per – perski, pol – polski, por – portugalski, rus – rosyjski, rum – rumuński, scc – serbski, slo – słowacki, slv – słoweński, swe – szwedzki, tur – turecki, ukr – ukraiński, hun – węgierski, vie – wietnamski, ita – włoski.

Z GŁĘBOKIM ŻALEM ŻEGNAMY KOLEŻANKI
Renate Marię KOZŁOWSKĄ
tłumacza przysięgłego języka niemieckiego z Brzegu
Joannę KOZŁOWSKĄ
tłumacza przysięgłego języka szwedzkiego z Warszawy

ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY ZA SPECJALISTYCZNE TŁUMACZENIE POŚWIADCZONE I NIEPOŚWIADCZONE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA TEPISU

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.

LICZBA CZŁONKÓW TEPISU

wynosi obecnie 1150; w tym 203 Członków Zwyczajnych i 27 Członków Ekspertów

***Skarbnik Towarzystwa TEPIS
dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej
organizacji pożytku publicznego***

*Redakcja: Danuta Kierzkowska. Sekretarz: M. Piasecka.
Biuletyn TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa. Nakład 1500 egz.*

Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratury, Policji oraz organów administracji publicznej

wg rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.

w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dziennik Ustaw Nr 15 z 2005 r., poz. 131)

Grupy językowe:

- I. język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski
- II. Inny język europejski i język łaciński
- III. Język pozaeuropejski postępujący się alfabetem łacińskim
- IV. Język pozaeuropejski postępujący się alfabetem nielacińskim lub ideogramami

	PLIN	I	II	III	IV
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia na język polski (100%) z języka grupy:		23,00	24,77	30,07	33,61
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)		46,00	49,54	60,14	67,22
za tłumaczenie tekstów:					
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną		28,75	30,96	37,59	42,01
▪ sporządzonych pisemnym ręcznym lub przez wypełnienie pisemnym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pisemnym technicznym					
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczanie tłumaczenia z języka obcego na język polski sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadzonego odpisu pisma w języku obcym (50%)		11,50	12,38	15,03	16,80
za sprawdzenie i poświadczanie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		6,90	7,43	9,02	10,08
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia z języka polskiego (100%) na język grupy:		30,07	35,38	40,69	49,54
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)		60,14	70,76	81,38	99,08
za tłumaczenie tekstów:					
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną		37,59	44,22	50,86	61,92
▪ sporządzonych pisemnym ręcznym lub przez wypełnienie pisemnym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pisemnym technicznym					
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczanie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadzonego odpisu pisma w języku obcym (50%)		15,03	17,69	20,34	24,77
za sprawdzenie i poświadczanie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		9,02	10,61	12,21	14,86
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (130%), na język grupy		39,09	45,99	52,90	64,40
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza w postępowaniu przyspieszonym (200%), na język grupy		60,14	70,76	81,38	99,08

TEPIS stands for the Polish Society of Sworn and Specialised Translators, which was founded in 1990 by a group of members of the Association of Polish Translators and Interpreters.

The initiative had its origins in the urgent need to consolidate and train specialist translators in order to meet the demands of the rapid political and economic changes in Poland.

The TEPIS Society is independent and is not subsidized in any way. In March 2007 it was granted a status of the public benefit organization.

Its aims are:

- To represent the interests of legal translators and court interpreters and enhance their status by its actions as a public benefit organization, entitled to cooperate with the government to perform public tasks;
- To develop, compile, edit and publish specialised materials with the purpose of enriching legal translators' and court interpreters' professional knowledge and to propagate among them other information of interest;
- To offer opportunities for the continuing professional development of legal translators' and court interpreters' qualifications by holding training courses, meetings, seminars, etc.

In August 1993, on the occasion of the XIII FIT World Congress in Brighton, TEPIS was admitted to the International Federation of Translators.

The TEPIS bulletin is a quarterly designed for its members whose number has recently reached 1150. It reports on current events and vital issues affecting the profession.

IN THIS ISSUE:

- An invitation to 23rd Workshop of Legal and Specialized Translators to be held in Warsaw, Hotel Mercure on 26 September 2009 in Warsaw
- An invitation to the Laboratory on legal status and professional ethics of the sworn translator – an advanced course for teachers
- A reply by the Commissioner for Civil Rights Protection to the complaint submitted by the TEPIS Society for the low rates of remuneration paid by courts and Police to sworn translators in Poland
- An inquiry by the Commissioner for Civil Rights Protection about the problems of sworn translators.
- An answer by the Minister of Justice to the Commissioner for Civil Rights Protection on the planned amendments to the Act on the Profession of the Sworn Translator and on the low rates paid to sworn translators
- A report on the meeting of EULITA project held in Warsaw on 11-14 June 2009 to work on the constitution and launch of the European Legal Interpreters and Translators Association
- An announcement of the EULITA conference to be held in Antwerp on 26-29 November 2009

PÓLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY TEPIS

ul. Krasieńskiego 16 lok. 134, 01-581 WARSZAWA

Tel. +48(0)22 8394952 * faks +48(0)22 8394952 * e-mail tepis@tepis.org.pl

Website www.tepis.org.pl

Konto nr 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983. PKO BP II O/Warszawa